

1.

ИНТЕРНАЦИОНАЛНА
НАУЧНА
КОНФЕРЕНЦИЈА
ИЗ ОБЛАСТИ
НАУТИКЕ

INTERNATIONAL
NAUTICAL
SCIENTIFIC
CONFERENCE

“ВОДЕН 2017”

**КЊИГА BOOK OF
САЖЕТАКА ABSTRACTS**

Škola za brodarstvo,
brodogradnju i hidrogradnju
Beograd

КЊИГА САЖЕТАКА

1. ИНТЕРНАЦИОНАЛНЕ НАУЧНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ИЗ ОБЛАСТИ НАУТИКЕ

одржане у Београду у оквиру
39. Међународног сајма наутике, лова и риболова
у периоду од 09. до 12.IV 2017. године

ИЗДАВАЧ	Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду
ГЛАВНИ УРЕДНИЦИ	Жељко РАЈКОВИЋ Владимир МИЛЕТИЋ
КАТАЛОГИЗАЦИЈА	Саша ГОЛУБ
ЛЕКТУРА	Татјана РАЈКОВИЋ
РЕЦЕНЗЕНТИ	David EDWARDS - MAY - Inland Waterways International, United Kingdom Katsumi NAMBA, PhD - Tamagawa University, Tokyo, Japan Otiz Gomez Omar RICARDO, MSc - FISU, International Control Committee, Chihuahua, Mexico Николай МОРДВИН - Всероссийская Федерация Гребли на байдарках и каноэ, Москва, Россия др Свилен НЕИКОВ - Национална Спортна Академија "Васил Левски", София, Българија др Младен МАРИНОВИЋ - Кинезиолошки факултет, Сплит, Хрватска др Зоран РАДМИЛОВИЋ - Саобраћајни факултет, Београд, Србија др Снежана ШТЕТИЋ - Висока туристичка школа, Београд, Србија капетан фрегате, др Светислав ШОШКИЋ - Војна академија, Београд, Србија др Дарко МИТРОВИЋ - Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија др Жељко РАЈКОВИЋ - Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија др Владимир МИЛЕТИЋ - Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија др Никола СТОЈАНОВИЋ - Факултет спорта и физичког васпитања, Ниш, Србија Зоран БОГДАНОВИЋ, професор - SRDI, Wancouver, Canada Јована ИВАНИШ - Филолошки факултет Универзитета у Београду, Београд, Србија
ТЕХНИЧКА ОБРАДА И ДИЗАЈН	Владимир МИЛЕТИЋ
WEB ПРЕЗЕНТАЦИЈА	www.inkon.conference.rs
ЕЛЕКТРОНСКА ПОШТА	info@inkon.conference.rs
WEB MASTER	инг Милан КОЈИЋ
ФОТОГРАФИЈА	Петар ПАВЛОВИЋ Крста ПАШКОВИЋ
ОРГАНИЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦИЈЕ	Дунавски пропелер, Београд, Србија Pro OUTDOOR Team, Београд, Србија Стручни часопис "Повратак природи" Inland Waterways International, Great Britain Сајам наутике, лова и риболова, Београд, Србија Факултет спорта и физичког васпитања из Лепосавића, Србија Школа за бродарство, бродоградњу и хидроградњу, Београд, Србија Факултет спорта и физичког васпитања Универзитет у Београду, Србија
ПОЗИВНИ ПРЕДАВАЧИ	David EDWARDS - MAY Весна КАКАШЕВСКИ Славиша МИЉКОВИЋ др Милош Хаџи ВИДАКОВИЋ др Бошко МИЛОВАНОВИЋ инг Крста ПАШКОВИЋ
ГЕНЕРАЛНИ СПОНЗОР КОНФЕРЕНЦИЈЕ	BARGOS LOA D.O.O.
ШТАМПА	Ардифо, Београд
ТИРАЖ	30
ISBN	978-86-89773-34-7

ВОДЕН

водни садржаји

организација

програма

технологија

наутика

О КОНФЕРЕНЦИЈИ

На **Београдском сајму**, од **9. до 12. марта** 2017. године, одржан је **39. Сајам наутике, лова и риболова**. На овом сајму излагачи су традиционално представљали као и ранијих година богату понуду пловила и наутичке опреме, опрему за лов и риболов, спортске садржаје на води, опрему за активности у природи и камповање, школе за све врсте водних спортова и чартере у функцији наутичког туризма.

У оквиру сајма у **"Капетанском клубу"** више од деценије, презентоване су теме из области наутичке привреде и наутичког туризма.

Удружења *Pro OUTDOOR Team* и *Дунавски пропелер*, поучени искуствима из претходних година, донела су одлуку да квалитет предавања и предавача подигну на један виши (стручно-научни) ниво што је био повод да организују **1. Интернационалну научну конференцију из области наутике** под називом **"ВОДЕН 2017"**, у част старословенског Божанства - заштитника мора, језера и река Водена.

Неизмерна помоћ око организације добијена је од следећих институција: Inland Waterways International (IWI) из Велике Британије, Београдског сајма наутике, лова и риболова, Факултета спорта и физичког васпитања из Београда, Факултета спорта и физичког васпитања из Лепосавића и Средње бродарске школе из Београда.

Слушаоци су за четири дана трајања конференције имали прилику да присуствују излагањима и чују 33 интересантна предавања како страних, тако и домаћих излагача према прецизно дефинисаном распореду који иде као анекс овој публикацији.

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР КОНФЕРЕНЦИЈЕ

ПРЕДСЕДНИК ОРГАНИЗАЦИОНОГ ОДБОРА
инг. Крста ПАШКОВИЋ
Удружење наутичара "Дунавски пропелер"

ЧЛАНОВИ ОРГАНИЗАЦИОНОГ ОДБОРА

Проф др Саша ЈАКОВЉЕВИЋ
Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

Проф др Красимир ПЕТКОВ
НСА Васил Левски, Софија, Бугарска

David Edwards - MAY, president
Inland Waterways International, UK

Ван проф др Милош Хаџи ВИДАКОВИЋ
Факултет спорта и физичког васпитања, Лепосавић, Србија

Ван проф др Красоко Милетић
Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

Доц др Жељко РАЈКОВИЋ
Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

Доц др Никола СТОЈАНОВИЋ
Факултет спорта и физичког васпитања, Ниш, Србија

потпуковник др Миленко САВИЋ
Војно медицинска академија, Београд, Србија

Ms, Sue Liell - COCK, Secretary General
International Rafting Federation - IRF, Cape Town, South Africa

др Димитър Иванов, ИТО
International Canoe Federation, Lausanne, Switzerland

др Дејан ГАВРИЛОВИЋ
Школа за бродарство, бродоградњу и хидроградњу, Београд, Србија

др Владимир МИЛЕТИЋ
Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

др Небојша ЈОТОВ
НСА Васил Левски, Софија, Бугарска

Филип КОЧИЋ
Београдски сајам наутике, Београд, Србија

капетан Зоран ВОЈИНОВИЋ
Рафтинг савез Србије, Београд, Србија

Дејан ЈОВАНОВИЋ
Кајакашки савез Србије, Београд, Србија

Јована ИВАНИШ
Филолошки факултет, Београд, Србија

Александар ВИДИЋ
Филолошки факултет, Београд, Србија

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР КОНФЕРЕНЦИЈЕ
Јована КРСМАНОВИЋ
Министарство унутрашњих послова Републике Србије, Београд, Србија

ПРЕДСЕДНИК КОНФЕРЕНЦИЈЕ
Доц др Жељко РАЈКОВИЋ
Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

ПОДПРЕДСЕДНИК КОНФЕРЕНЦИЈЕ
др Владимир МИЛЕТИЋ
Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

НАУЧНИ ОДБОР КОНФЕРЕНЦИЈЕ

ПРЕДСЕДНИК НАУЧНОГ ОДБОРА
Ван проф др Дарко МИТРОВИЋ
Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

ЧЛАНОВИ НАУЧНОГ ОДБОРА

Проф др Зоран РАДМИЛОВИЋ
Саобраћајни факултет, Београд, Србија

Проф др Никола ГРУЈИЋ
Медицински факултет, Нови Сад, Србија

Проф др Звездан САВИЋ
Факултет спорта и физичког васпитања, Ниш, Србија

Проф др Бобан МИЛОЈКОВИЋ
Полицијска академија, Београд, Србија

Проф др Младен МАРИНОВИЋ
Кинезиолошки факултет, Сплит, Хрватска

Проф др Свилен НЕИКОВ
НСА Васил Левски, Софија, Бугарска

Проф др Снежана ШТЕТИЋ
Висока туристичка школа, Београд, Србија

Проф др Сениша ЗАРИЋ
Економски факултет, Београд, Србија

Проф др Драган КОЛЕВ
Паневропски Универзитет АПЕИРОН, Бања Лука, Босна и Херцеговина

Проф др Александар ИВАНОВСКИ
Висока спортска и здравствена школа, Београд, Србија

Prof dr Katsumi NAMBA
Tamagawa University, Tokyo, Japan

Ван проф др Владимир МРДАКОВИЋ
Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

Ван проф др Миломир ТРИВУН
Факултет физичког васпитања и спорта, Пале, Босна и Херцеговина

Доц др Жељко РАЈКОВИЋ
Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

Доц др Милош МАРКОВИЋ
Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

др Милан БАЋАНОВИЋ
WEBA SPORT, Wiena, Аустрија

др Гордана КАРОВИЋ
Музеј науке и технике, Београд, Србија

Зорица ДАВИДОВИЋ, MSc
Факултет за примењену екологију "Футура", Београд, Србија

др Владимир МИЛЕТИЋ
Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

др Адам ПЕТРОВИЋ
Спортска академија, Београд, Србија

Зоран БОГДАНОВИЋ, проф
SRDI, Wancouver, Canada

арх Косана РОШУЉ
УЛУПУДУС, Београд, Србија

ИНДЕКС АУТОРА

INDEX OF AUTHORS

Број	Учесници	Земља	Страна
1	Boyana SZABO	Мађарска	22
2	David EDWARDS - MAY	Велика Британија / Француска	15
3	Edgar AU	Сингапур / Кина	42
4	Na Na Li	Кина	30
5	Richard HOPKINS	Велика Британија	31
6	Ute KÖLBEL	Немачка	23
7	Алекса НОВАКОВИЋ	Србија	44
8	Александар ПАНТЕЛИЋ	Србија	18
9	Алмер МЕКИЋ	Црна Гора	33
10	Бане ДИВАЦ	Србија	33
11	Богдан РИБАРИЋ	Србија	18
12	Бошко МИЛОВАНОВИЋ	Србија	14
13	Бранимир ЛЕКОВИЋ	Србија	24
14	Бранислав БАРАШЕВИЋ	Србија	30
15	Вељко ВОЈИНОВИЋ	Србија	29
16	Весна КАКАШЕВСКИ	Србија	12
17	Видоје БОРАНИЈАШЕВИЋ	Србија	19
18	Владимир КРАЊЧЕЦ	Србија	18
19	Владимир МИЛЕТИЋ	Србија	31, 34, 36, 39
20	Дарко МИТРОВИЋ	Србија	32, 34, 36
21	Дејан ЈОВАНОВИЋ	Србија	20, 25
22	Дејан ПУЗОВИЋ	Србија	33, 44
23	Драган НЕДЕЉКОВИЋ	Србија	37
24	Драган ОБРАДОВИЋ	Србија	31, 42
25	Душан ЈОКИЋ	Србија	27, 33
26	Жељко РАЈКОВИЋ	Србија	32, 34, 36
27	Звездан САВИЋ	Србија	40
28	Зоран ВОЈИНОВИЋ	Србија	29
29	Зоран НОВАКОВИЋ	Србија	19
30	Зоран РАДМИЛОВИЋ	Србија	41
31	Зорица ДАВИДОВИЋ	Србија	39
32	Игор МИХАИЛОВИЋ	Србија	45
33	Јован РАЈКОВИЋ	Србија	20, 21, 28
34	Јонко КОЖУХАРОВ	Бугарска	25
35	Красоменко МИЛЕТИЋ	Србија	38
36	Крста ПАШКОВИЋ	Србија	16, 41
37	Лазар ЈОВАНОВИЋ	Србија	26
38	Марко СТОЈАНОВИЋ	Србија	18
39	Миломир ТРИВУН	Босна и Херцеговина	38
40	Милош ПЕТРОВИЋ	Србија	30
41	Миран ГОЈИЋ	Србија	18
42	Младен МАРИНОВИЋ	Хрватска	24
43	Младен ФУРТУЛА	Србија	23
44	Небојша Јотов	Бугарска	35
45	Ненад МИКОВИЋ	Србија	30
46	Никола МИХАИЛОВИЋ	Сједињене Америчке Државе	45
47	Никола СТОЈАНОВИЋ	Србија	40
48	Славиша МИЉКОВИЋ	Србија	13
49	Слободан ТОШИЋ	Србија	21
50	Сретен БИЉИЋ	Србија	28
51	Стефан МАЈСТОРОВИЋ	Србија	43
52	Урош ПУЗОВИЋ	Србија	33, 44
53	Хаџи Милош ВИДАКОВИЋ	Србија	14

САДРЖАЈ

CONTENTS

ПОЗИВНА ПРЕДАВАЊА	11 INVITED LECTURE
СТАРОСЛОВЕНСКИ БОГ ВОДЕН ГОСПОДАР РЕКА, ЈЕЗЕРА И МОРА Весна КАКАШЕВСКИ	12 ANCIENT SLAVS GOD VODEN LORD OF RIVERS, LAKES AND THE SEA Vesna KAKASEVSKI
ОДГОНЕТАЊЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА КРОЗ ТЕРМИНОЛОГИЈУ АКТИВНОСТИ НА ВОДИ Славиша МИЉКОВИЋ	13 SERBIAN LANGUAGE DECIPHERMENT THROUGH TERMI- NOLOGY OF ACTIVITIES ON THE WATER Slavisa MILJKOVIC
ЗНАЧАЈ ВОДЕ ЗА ОЧУВАЊЕ ТЕЛЕСНОГ И ДУХОВНОГ ЗДРАВЉА ЧОВЕКА Хаџи Милош ВИДАКОВИЋ, Бошко МИЛОВАНОВИЋ	14 IMPORTANCE OF WATER FOR PRESERVATION OF BODY AND SPIRIT HUMAN HEALTH Hadzi Milos VIDAKOVIC, Bosko MILOVANOVIC
МИСИЈА, ВИЗИЈА И ЦИЉЕВИ УДРУЖЕЊА ИНТЕРНАЦИОНАЛНИХ УНУТРАШЊИХ ПЛОВНИХ ПУТЕВА David EDWARDS - MAY	15 MISSION, WISION AND GOALS OF ASSOCIATION INLAND WATERWAYS INTERNATIONAL David DWARDS - MAY
ОСНОВЕ НАУТИЧКОГ ТУРИЗМА И НАУТИЧКИ ПОТЕНЦИЈАЛИ СРБИЈЕ Крста ПАШКОВИЋ	16 BASIC OF NAUTICAL TOURISM AND NAUTICAL POTENTIAL OF SERBIA Krsta PASKOVIC
ПРЕДАВАЊА	17 LECTURES
КАКО СМО ОСВОЈИЛИ СРЕБРО НА ЕВРОПСКОМ ПРВЕНСТВУ У РАФТИНГУ Александар ПАНТЕЛИЋ, Марко СТОЈАНОВИЋ, Богдан РИБАРИЋ, Владимир КРАЊЧЕЦ, Миран ГОЈИЋ	18 HOW WE WON THE SILVER ON EUROPEAN CHAMPIONSHIP IN RAFTING Aleksandar PANTELIC, Marko STOJANOVIC, Bogdan RIBARIC, Vladimir KRANJCEC, Miran GOJIC
ИЗРАДА ИДЕЈНОГ ПРОЈЕКТА ЗА РАФТИНГ И КАЈАКАШКУ СТАЗУ У ОВЧАР БАЊИ Зоран НОВАКОВИЋ, Видоје БОРАНИЈАШЕВИЋ	19 PROJECT FOR RAFTING AND KAJAK COURSE IN OVCHAR BANJA Zoran NOVAKOVIC, Vidoje BORANIJASEVIC
КАЛЕНДАР НАУТИЧКИХ АКТИВНОСТИ У СРБИЈИ 2017 Дејан ЈОВАНОВИЋ, Јован РАЈКОВИЋ	20 CALENDAR OF NAUTICAL ACTIVITIES IN SERBIA 2017 Dejan JOVANOVIC, Jovan RAJKOVIC
ВЕСЛАЊЕ У ТУРИСТИЧКОМ КАЊУУ У ЕКСТРЕМНИМ УСЛОВИМА Слободан ТОШИЋ, Јован РАЈКОВИЋ	21 PADDLING IN A TOURIST KANU IN EXTREME CONDITIONS Slobodan TOSIC, Jovan RAJKOVIC
НАУТИЧКИ ТУРИЗАМ У МАЂАРСКОЈ Бојана САБО	22 NAUTICAL TOURISM IN HUNGARY Boyana SABO
ВЕСЛАЊЕ ОД СЕГЕДИНА ДО БЕОГРАДА Ute KÖLBEL, Младен ФУРТУЛА	23 ROWING FROM SEGEDIN TO BELGRADE Ute KÖLBEL, Mladen FURTULA
ОБУКА СТУДЕНАТА ЗА ПОТРЕБЕ НАУТИЧКОГ ТУРИЗМА Младен МАРИНОВИЋ, Бранимир ЛЕКОВИЋ	24 TRAINING OF STUDENTS FOR NAUTICAL TOURISM NEEDS Mladen MARINOVIC, Branimir LEKOVIC
ПЛАН КАЈАКАШКИХ ДЕШАВАЊА У БУГАРСКОЈ 2017 Јонко КОЖУХАРОВ, Дејан ЈОВАНОВИЋ	25 THE PLAN OF KAJAKA'S EVENTS IN BULGARIA IN 2017 Jonko KOZUHAROV, Dejan JOVANOVIC
ЕВРОПСКИ ПРИСТУП СЕРТИФИКАЦИЈИ НАУТИЧАРА Лазар ЈОВАНОВИЋ	26 EUROPEAN ACCESS TO CERTIFICATION OF SEILORS Lazar JOVANOVIC
ИСКУСТВА КЛУБА ЕКСТРЕМНИХ СПОРТОВА "ТИФРАН" У КАЊОНУ НЕВИДИО Душан ЈОКИЋ	27 EXTREME SPORTS CLUB "TIFRAN" REGARDING KANYON NEVIDIO Dusan JOKIC
ОРГАНИЗАЦИЈА КАЈАКАШКИХ ТУРА НА УШЋУ САВЕ У ДУНАВ Сретен БИЉИЋ, Јован РАЈКОВИЋ	28 KAYAK TOURS ORGANIZATION ON SAVA AND DANUBE CONFLUENCE Sreten BILJIC, Jovan RAJKOVIC
РЕКРЕАТИВНО ПЛОВНИ ТУРИЗАМ, РЕГАТА ПОД ЗВЕЗДАМА Зоран ВОЈИНОВИЋ, Вељко ВОЈИНОВИЋ	29 RECREATIONAL WATERWAY TOURISM, REGATTA UNDER STARS Zoran VOJINOVIC, Veljko VOJINOVIC
РАФТИНГ НА ТИБЕТУ Милош ПЕТРОВИЋ, Бранислав БАРАШЕВИЋ, Ненад МИКОВИЋ, На На LI	30 RAFTING ON TIBET Milos PETROVIC, Branislav BARASEVIC, Nenad MIKOVIC, Na Na LI
ПРЕЛАЗАК ТЕРЕНСКИМ ВОЗИЛОМ ПРЕКО ВОДЕНИХ ПОВРШИНА Richard HOPKINS, Драган ОБРАДОВИЋ, Владимир МИЛЕТИЋ	31 CROSSING OVER WATER SURFACES WITH ALL TERRAIN VEHICLE Richard HOPKINS, Dragan OBRADOVIC, Vladimir MILETIC

РУКАВАЦ АДЕ ЦИГАНЛИЈЕ, ЦЕНТАР РАЗВОЈА БЕСЛАЧКОГ СПОРТА Дарко МИТРОВИЋ, Жељко РАЈКОВИЋ	32	ADA CIGANLIJA ARMLET, CENTER OF ROWING SPORTS DEVELOPMENT Darko MITROVIC, Zeljko RAJKOVIC
ПОТЕНЦИЈАЛИ РЕКЕ ЛИМ ЗА РАЗВОЈ НАУТИЧКОГ ТУРИЗМА Душан ЈОКИЋ, Бане ДИВАЦ, Урош ПУЗОВИЋ, Дејан ПУЗОВИЋ, Алмер МЕКИЋ	33	RIVER LIM AND IT'S POTENTIALS FOR DEVELOPING NAU- TICAL TOURISM Dusan JOKIC, Bane DIVAC, Uros PUZOVIC, Dejan PUZOVIC, Almer MEKIC
КРИТЕРИЈУМИ ЗА ИЗГРАДЊУ РАФТИНГ СТАЗЕ Жељко РАЈКОВИЋ, Дарко МИТРОВИЋ, Владимир МИЛЕТИЋ	34	CRITERIA FOR RAFTING COURSE CONSSTRUCTION Zeljko RAJKOVIC, Darko MITROVIC, Vladimir MILETIC
ВЕЛНЕС ПРОГРАМИ КАО САСТАВНИ ДЕО ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ НА КРУЗЕРИМА Небојша ЈОТОВ	35	WELNES PROGRAM LIKE PART OF TOURISTICS OFFER ON CRUISER SHIPS Nebojsa JOTOV
ОБАЛЕ АКВАТОРИЈЕ СРБИЈЕ, (НЕ)ИСКОРИШЋЕНИ КИЛОМЕТРИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ НАУТИЧКОГ КАМПОВАЊА Владимир МИЛЕТИЋ, Жељко РАЈКОВИЋ, Дарко МИТРОВИЋ	36	COAST SERBIAN AQUATORY, (NON)USED KILOMETERS FOR THE IMPLEMENTATION OF NAUTICAL CAMPING Vladimir MILETIC, Zeljko RAJKOVIC, Darko MITROVIC
ОРГАНИЗАЦИЈА ОБУКЕ ЈЕДРЕЊА НА ДАСЦИ У ОКВИРУ НАУТИЧКИХ ЦЕНТАРА Драган НЕДЕЉКОВИЋ	37	ORGANIZATION WINDSURFING TRAINING WITHIN NAUTICAL CENTERS Dragan NEDELJKOVIC
ДОСАДАШЊА ИСКУСТВА У ОБУЦИ НАУТИКЕ СТУДЕНАТА ФСФВ ИЗ БЕОГРАДА И ПРЕДЛОЗИ ЗА ЊИХОВО ПОБОЉШАЊЕ Красоменко МИЛЕТИЋ, Миломир ТРИВУН	38	PREVIOUS EXPERIENCE IN NAUTICAL TRAINING STU- DENTS OF SPORT FROM BELGRADE AND SUGGESTIONS FOR THEIR IMPROVEMENT Krasomenko MILETIC, Milomir TRIVUN
ЕКОЛОШКА БЕЗБЕДНОСТ КАО ПРЕДУСЛОВ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАУТИЧКИХ АКТИВНОСТИ Зорица ДАВИДОВИЋ, Владимир МИЛЕТИЋ	39	ENVIRONMENTAL SAFETY AS A PREREQUISITE FOR EXECUTION OF NAUTICAL ACTIVITIES Zorica DAVIDOVIC, Vladimir MILETIC
НАУТИЧКИ ПОТЕНЦИЈАЛИ РЕКЕ НИШАВЕ Звездан САВИЋ, Никола СТОЈАНОВИЋ	40	НАУТИЧКИ ПОТЕНЦИЈАЛИ РЕКЕ НИШАВЕ Zvezdan SAVIC, Nikola STOJANOVIC
КАНАЛ ИРИ, ЈЕДАН У НИЗУ НАЈЛЕПШИХ КАНАЛА СВЕТА Крста ПАШКОВИЋ, Зоран РАДМИЛОВИЋ	41	CHANNEL IRI, ONE OF MOST BEAUTIFUL CHANNEL OF THE WORLD Krsta PASKOVIC, Zoran RADMILOVIC
КЉУЧАЛО МОРЕ, ПЛОВИДБА ЗА СЕЋАЊЕ У КИНЕСКОЈ ЏУНКИ Едгар АУ, Драган ОБРАДОВИЋ	42	BOILING SEA, SHIPING TO REMEMBER IN THE CHINESE JUNK Edgar AU, Dragan OBRADOVIC
ОРГАНИЗАЦИЈА КОРПОРАТИВНОГ ТЕАМ BUILDINGA, КРОЗ DRAGON BOAT АКТИВНОСТИ Стефан МАЈСТОРОВИЋ	43	ORGANIZACION CORPORATE, TEAM BUILDING, THROUGH DRAGON BOAT ACTIVITIES Stefan MAJSTOROVIC
ОРГАНИЗАЦИЈА СПАСИЛАЧКЕ СЛУЖБЕ НА ТАКМИЧЕЊИМА У КАЈАКУ НА ДИВЉИМ ВОДАМА И РАФТИНГУ Дејан ПУЗОВИЋ, Урош ПУЗОВИЋ, Алекса НОВАКОВИЋ	44	ORGANIZACION RESCUE SERVICES AT COMPETETION IN WHITE WATER KAYAKING AND RAFTING Dejan PUZOVIC, Uros PUZOVIC, Aleksa NOVAKOVIC
УПОРЕДНА АНАЛИЗА НАУТИЧКИХ ПОТЕНЦИЈАЛА ГРАДА ЧИКАГА И БЕОГРАДА Игор МИХАИЛОВИЋ, Никола МИХАИЛОВИЋ	45	COMPARATIVE ANALYSIS OF NAUTICAL POTENTIAL CITY CHICAGO AND BELGRADE Igor MIHAILOVIC, Nikola MIHAILOVIC

СТАРОСЛОВЕНСКИ БОГ ВОДЕН - ГОСПОДАР РЕКА, ЈЕЗЕРА И МОРА

Весна КАКАШЕВСКИ
Часопис "Слава", Београд

Словенска митологија и религија наших предака је у фокусу овог чланка. У раду су представљена божанства која су директно или индиректно у вези са Воденом и која су, као и он, персонификација природних сила. Словенска вера је у суштини била анимистичка, а свим појавама у природи приписивана је нека врста душе. Отуд веровање у разна бића као што су духови ваздуха, ватре, земље или воде којима је господарио Воден. Најмоћније природне силе, као што су гром, сунце и сила плодности биле су богови. Остатке старе вере налазимо у народним обичајима, а добар део њих везан је управо за култ воде. Чак и након примања хришћанства код Словена је остало веровање у заштитника морнара и као такав се данас поштује свети Никола. Култ Водена, бога вода, развијао се кроз историју на различите начине и у зависности од територије коју су насељавали Словени. У нашим крајевима овај култ био је у симбиози са култом Тартора, воденог божанства Влаха. Хтонична природа воде била је главни разлог настанка овог заједничког култа будући да је старовлашка религија суштински хтонична. Вода се у нашим крајевима сматрала мостом који повезује „овај“ и „онај“ свет у коме су, према веровању боравиле душе предака. Због тога су се низ воду слале жртве прецима, а жртве су приношене и самом воденом божанству. У чланку је анализирана и симболика воде, али и важност коју је она имала у животима наших предака. Познато је да су Словени били велики ратници, ипак, мало се зна о томе да су били морепловци и изврсни бродоградитељи. Владали су Црним, Балтичким и Јадранским морем, као и највећим европским рекама. Словенска територија обилује и језерима, мочварама и легендарним изворима, па није ни чудо што се некад поштовало божанство какво је било Воден.

Кључне речи:
митологија,
душа,
духови,
култ,
родноверје

ANCIENT SLAVS GOD VODEN - LORD OF RIVERS, LAKES AND THE SEA

Vesna KAKASEVSKI
Journal "Slava", Belgrade

Slavs mythology and religion of ours ancestries is in a focus of this article. More precisely, godheads that are in direct or indirect connection with Voden were represented as a personification of natural forces. Slavic belief was animistic in its essence, and all phenomenon in nature were attributed with some kind of soul. Hence the belief in the various creatures such as ghosts of air, fire, earth or water which has ruled by Voden. Most powerfull forces, such as thunder, sun, and force of fertility were gods. The remains of the old religion is found in folk customs, and a good part of them is related specifically to the cult of water. Even after the Christianization of the Slavs a belief in the protector of sailors remained, through now respected St. Nicholas. Cult of Voden, god of water, developed through history on different ways and depending on the territory inhabited by Slavs. In Serbia this cult was in symbiosis with cult of Tartor, water god head of Vlahs. Chthonic nature of water was a main reason of defining this mutual cult, since ancient Vlahs beliefs is essentially chthonic religion. Water in our region is considered as a bridge that links our real life with world of death, where by the legend, souls of our ancestries stays. That was a reason why secrifices were sent by water dawn stream to ancestries, and victoms were sacrificed to a water god itself. Symbolic of water and importance that it has in lives of our ancestries was analyzed in article. It is well known that Slavs were great warriors, yet less is known about how they were excellent sailors and ship-builders. They ruled the Black, Baltic and the Adriatic Sea, as well as the largest European rivers. Ancient Slavs territory is rich with lakes, swamps, and legendary springs, so it is no wonder that once godhead as Voden was respected.

Key words:
mythology,
soul,
ghosts,
cult,
Slavic neopaganism

УДК: 257.7

ОДГОНЕТАЊЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА КРОЗ ТЕРМИНОЛОГИЈУ АКТИВНОСТИ НА ВОДИ

Славиша МИЉКОВИЋ
Ниш, Србија

Речи су од Бога ради истине. Кретање је од Бога ради творног спајања. Свако српско слово има значење. Свака двословна и трословна одредница има значење у левом и десном читању. У раду су посебно анализирани појмови Воден, вода, лов, риба, пловити, поморски народ... Анализом разноврсности поморских појмова у српском језику, могуће је кроз језик одгонетнути и део богате и славне историје српског народа.

Кључне речи:

Воден,
вода,
риба,
пловидба,
поморски народ

SERBIAN LANGUAGE DECIPHERMENT THROUGH TERMINOLOGY OF ACTIVITIES ON THE WATER

Slavisa MILJKOVIC
Nis, Serbia

Words are from God because of truth. The movement is from God because of creation binding. Every Serbian letter has meaning. Each two-letter and three-letter determinants has meaning in left and right reading. This article specifically analyzes the concepts Voden, water, hunt, fish, sail, maritime nation... By analysing the diversity of maritime concepts in the serbian language, it is possible to find out part of the rich and glorious history of the serbian people through the language.

Key words:

Voden,
water,
fish,
sailing,
maritime nation

УДК: 797.1:808.61

ЗНАЧАЈ ВОДЕ ЗА ОЧУВАЊЕ ТЕЛЕСНОГ И ДУХОВНОГ ЗДРАВЉА ЧОВЕКА

др Хаџи Милош ВИДАКОВИЋ¹
др Бошко МИЛОВАНОВИЋ²

¹Факултет спорта и физичког васпитања, Лепосавић, Србија

²Учитељски факултет, Лепосавић, Србија

У овом раду изнесена су теоријска разматрања о значају воде за очување телесног и духовног здравља човека са становишта сазнања медицине, спорта, физичког вежбања и богословске мисли. Коришћена је историјска метода. Оно што је особито наглашено овим радом јесте богословско православно сазнање о значају воде за духовно окрепљивање човека. Призивом Светога Духа вода добија посебне моћи које су и научно доказане. Садржајем рада указаће се на бројна искуства о сведочењу исцелитељске моћи Свете воде за очување духовног, а тиме и телесног здравља.

Кључне речи:

вода,
Света вода,
духовно здравље,
телесно здравље,
спорт,
физичко вежбање

IMPORTANCE OF WATER FOR PRESERVATION OF BODY AND SPIRIT HUMAN HEALTH

dr Hadzi Milos VIDAKOVIC¹
dr Bosko MILOVANOVIC²

¹Faculty of sport and physical education, Leposavic, Serbia

²Teachers faculty, Leposavic, Serbia

In this article, theory considerations were expressed about importance of water for preservation of body and spirit health from viewpoint of medicine, sport, physical education and theological thought. Historical method was used to emphasize theological orthodox knowledge about importance of water for spiritual maturation of human. Through invocation of the Holy Spirit, the water gets special powers that are scientifically proven. Content of this article will point to the numerous experiences of testimony regarding healing power of the Holy Water for preserving the spiritual and hence physical health.

Key words:

water,
Holy water,
spiritual health,
body health,
sport,
physical exercise

УДК: 797.1:613

МИСИЈА, ВИЗИЈА И ЦИЉЕВИ УДРУЖЕЊА ИНТЕРНАЦИОНАЛНИХ УНУТРАШЊИХ ПЛОВНИХ ПУТЕВА

David EDWARDS - MAY, председник
Inland Waterways International, Велика Британија

IWI окупља људе и организације које подржавају очување, коришћење, развој и правилно управљање унутрашњим пловним путевима широм света. Она има за циљ да подигне свест јавности о предностима коришћења пловних путева за широк спектар активности, од унутрашње пловидбе, до приобалних шетњи и других рекреативних употреба, као и да уважи њихове архитектонске и пејзажне вредности као наслеђе. Она такође промовише рестаурацију, пловних путева који су остали напуштени. Чланство у IWI-ју укључује водеће органе државних тела које брину о пловним путевима, као и добровољне организације, музеје и привредна друштва. Појединачни чланови су корисници и стручњаци у различитим дисциплинама. Истакнути чланови из Србије у IWI-ју су ЈВП Воде Војводине и наутичко удружење Дунавски пропелер. Сви чланови имају заједнички интерес како у очувању историје тако и у савременом значају пловних путева за комерцијалну употребу и рекреативне намене. Данас чланство покрива више од 20 земаља из целог света. То значи да постоји светски интерес у унутрашњим пловним путевима Србије, као и код свих суседних земаља Блиског Подунавског региона. Унутрашњом пловидбом се преноси роба преко нашег континента, прелазе се границе због откривања нових дестинација; и чува се значајна европска баштина. Ово је кључ за ослобађање потенцијала изванредне мреже канала и речних пловидби усмерених на Србију као чворишта, уз омогућавање рекреативне пловидбе између Мађарске и Хрватске на једној страни и Бугарске и Румуније, са друге стране.

Кључне речи:

архитектонско наслеђе,
пејзажне вредности,
рестаурација,
комерцијална употреба

MISSION, WISION AND GOALS OF ASSOCIATION INLAND WATERWAYS INTERNATIONAL

David EDWAEDS - MAY, president
Inland Waterways International, United Kingdom

IWI brings together people and organizations that support the conservation, use, development and proper management of inland waterways worldwide. It aims to raise public awareness of the benefits of using waterways for a wide range of activities, from inland water transport to cruising, towpath walking and other recreational uses, as well as appreciating their architectural and landscape values as heritage. It also promotes restoration, where appropriate, of waterways which have become derelict. Our membership includes leading navigation authorities, as well as voluntary bodies, museums and commercial companies. Individual members include both users and experts in the various disciplines. Distinguished members from Serbia I IWI are Public Water Management Company Vode Vojvodine and the Nautical association Danube Propeller. All members have a keen interest in both the history and the modern significance of inland waterways for commercial carrying and recreational use. Today the membership covers more than 20 countries from around the world. This means that there is worldwide interest in the inland waterways of Serbia, as well as all the neighboring countries of the Middle Danube region. Inland navigation is about carrying goods through our continent, it's about crossing borders to discover new destinations; it's about a uniquely precious common European heritage. This is the key to releasing all the potential of the extraordinary network of canals and river navigations centered on Serbia as a hub, but also important to allow development of recreational boating between Hungary and Croatia on one side, and Bulgaria and Romania on the other.

Key words:

arhitectural heritage,
landsapes values,
restauration,
commertial use

УДК: 797.1.06(100)

ОСНОВЕ НАУТИЧКОГ ТУРИЗМА И НАУТИЧКИ ПОТЕНЦИЈАЛИ СРБИЈЕ

инг Крста ПАШКОВИЋ

Наутичко удружење "Дунавски пропелер", Београд, Србија

Рад је базиран на предавањима која су одржана на конференцијама и научним скуповима: Института Техничких Наука и Српској Академији Наука 1992. године на Београдском сајму, Саветовању о Наутичком туризму у Херцег Новом 1993. године, Научном Форуму „Дунав Река Сарадње“ 1992. год у Београду, Институту Економских Наука и научном скупу на Економском Факултету 1993. године у Београду. Србија има изузетне природне ресурсе за континентални наутички туризам. Подаци говоре да наутички туризам не може да функционише сам од себе и да морају да се створе одговарајући предуслови. У тражењу решења коришћена су искуства развијених земаља која су покушана да се уклопе у стање и услове којим располаже Србија. Предпоставка је да је наутички туризам уклапање или директно повезивање наутичког туристе, односно наутичара са наутичком делатношћу, односно наутичком привредом. Најважнији услов за реализацију наутичког туризма је постојање адекватног наутичког амбијента. Појам наутичког туризма многи тумаче из свог угла. Најопштије схватање могло би да се представи са троугаком пропелером или наутичким троуглом који чине инфраструктура, имплементација и услуге. Још 1992. године инициран је предлог прописа о категоризацији наутичких лука и наутичких пловила, што је и урађено. Поред тога предложено је и да се наутичка привреда ослободи разних дажбина и опорезивања. Неоспорно је да треба поред организовања услуга изградити мини инфраструктуру у приобалном појасу река, канала и језера. Паралелно са овим захватом важно је да заживи и производња домаћих наутичких пловила намењених за комерцијално коришћење. Да би се ово реализовало потребно је наутички туризам добије статус привредне гране у развоју какав имају рурални и бањски туризам.

Кључне речи:

инфраструктура,
имплементација,
услуге,
водни ресурси

BASIC OF NAUTICAL TOURISM AND NAUTICAL POTENTIAL OF SERBIA

ing Krsta PASKOVIC

Nautical Association "Danube propeller", Belgrade, Serbia

Artical is based on lecturers which were organized on conferences and science kongresses: Institut of Technical science, and Serbian Science Academy, 1992. On Belgrades Fair, Advising on nautical tourism in Herceg Novi in 1993, the Scientific Forum "Danube River of Cooperation" in 1992. in Belgrade, the Institute of Economic Sciences and the Scientific Conference at the Faculty of Economy in Belgrade in 1993. Serbia has exceptional natural resources of the continental nautical tourism. Data show that the nautical tourism cannot function by itself, and that we have to create the appropriate prerequisites. In seeking solutions experience of developed countries are used, which attempted to fit the situation and conditions of the disposal of Serbia. The assumption is that nautical tourism is integration or direct connection of nautical tourists and boaters with a nautical activity, or nautical industry. The most important condition for the realization of nautical tourism is the existence of adequate nautical ambience. The term of nautical tourism is interpreted by many on different ways. Generally understanding of nautical tourism could be presented with a three-bladed propeller and nautical triangle that make up the infrastructure, implementation and services. In 1992 the proposal of regulations on the categorization of nautical ports and nautical vessels were initiated. In addition, it is proposed that the marine industry release a variety of duties and taxes. Besides service organization a mini service infrastructure needs to build in the coastal area of rivers, canals and lakes. In parallel with this procedure, it is important to take root and domestic production of nautical vessels intended for commercial exploitation. For this to be realized it is necessary to obtain the status of nautical tourism as a separate part of industry in the development like rural and spa tourism already have.

Key words:

infrastructure,
deployment,
services,
water resources

УДК: 797.1(497.11)

КАКО СМО ОСВОЈИЛИ СРЕБРО НА ЕВРОПСКОМ ПРВЕНСТВУ У РАФТИНГУ

Александар ПАНТЕЛИЋ¹
Марко СТОЈАНОВИЋ¹
Богдан РИБАРИЋ¹
Владимир КРАЊЧЕЦ¹
Миран ГОЈИЋ¹

¹Репрезентација Србије у рафтингу до 23 године

Репрезентација Србије у рафтингу у 2016-ој години остварила је историјски успех освајањем сребрне медаље у дисциплине паралелни спринт на Европском првенству за млађе сениоре. Карактеристика свих водећих репрезентација у рафтингу је богато искуство на дивљој води уз коришћење значајних материјалних и људских ресурса у стварању резултата. Тако су Чеси и Словаци у великој мери трофејни кајакаши и кануисти на дивљим водама. Чувену екипу Бразила чине искусни професионални рафтинг водичи на водотоковима степена тежине 4, 5 и 6. Обзиром на претходно искуство стечено у академском веслању и кајаку и кануу на мирним водама, као такмичари смо усмерили све своје снаге на спринт и паралелни спринт где је био очекиван позитиван трансфер веслања на мирној води кроз старт, стартно убрзање и високу фреквенцију веслања. На одабир циљане дисциплине значајно је утицао и материјални фактор, кроз немогућност довољног боравка на стазама значајне тежине. Недостатак наведеног искуства уз непознавање стазе Тацен у Словенији, довео је до заустављања екипе непосредно пре самог циља у дисциплини спринт. То је екипу довело у услове најтежег могућег жреба у дисциплини паралелног спринта. Немајући шта да изгубимо храбро смо кренули у окршај са фаворитима, где је максимално искоришћено око 30 метара мирног тока, пре уласка у букове. Боље познавање покретања чамца на мирној води (на мање од 1/10 стазе) у односу на противнике у овој ситуацији било је кључно. После заузимања лидерске позиције одржавање правца у неповољним условима било је тешко, али изводљиво. Ово искуство показује да је могуће тактички искористити минималне повољности које се могу појавити у току самог такмичења.

Кључне речи:

паралелни спринт,
материјални фактор,
тактика,
кајак и кану на мирним водама,
академско веслање

HOW WE WON THE SILVER ON EUROPEAN CHAMPIONSHIP IN RAFTING

Aleksandar PANTELIC¹
Marko STOJANOVIC¹
Bogdan RIBARIC¹
Vladimir KRANJCEC¹
Miran GOJIC¹

¹Serbian national team in rafting up to 23 years

Serbian national rafting team achieved a historic success in 2016, by winning the silver medal in the discipline of parallel sprint at the European Junior and under 23 Championships. The characteristic of all leading teams in rafting is a rich white water experience, with the use of significant material and human resources in producing results. Thus, Czechs and Slovaks are largely trophy kayakers and canoeists in white waters. The famous team of Brazil consists of experienced professional rafting guides on 4th, 5th and 6th degree of difficulty watercourses. Given the previous experience gained in academic rowing and kayaking and canoeing in flat waters, as competitors we focused all our strengths on the sprint and the parallel sprint where a positive transfer of paddling on calm water through the start, starting acceleration and high rowing frequency was expected. The choice of the target discipline was significantly influenced by the material factor through the impossibility of a sufficient stay on the courses of significant weight. The lack of this experience with the ignorance of the Tacen track in Slovenia led to the stopping of the team just before the finish line in the sprint discipline. This led the team to the toughest possible draw in the parallel sprint discipline. Having nothing to lose bravely, we went into a fight with the favorites, where 30 meters of calm stream before entering the white water was maximally used. A better knowledge of starting a boat on a quiet water (less than 1/10 track) in relation to opponents in this situation was crucial. After taking the leading position, maintaining the direction under unfavorable conditions was difficult, but possible. This experience shows that it is possible to tactically use the minimal advantages that can be detected during the competition itself.

Key words:

parallel sprint,
material factor,
tactics,
kayak and canoe in flat waters,
academic rowing

УДК: 797.122.093.1(282-3)(4)“2016“

ИЗРАДА ИДЕЈНОГ ПРОЈЕКТА ЗА РАФТИНГ И КАЈАКАШКУ СТАЗУ У ОВЧАР БАЊИ

Зоран НОВАКОВИЋ¹
Видоје БОРАНИЈАШЕВИЋ²

¹Кајак клуб "Чачак", Чачак, Србија

²МЗ Овчар Бања, Чачак, Србија

Територијална распрострањеност кајакашких клубова у Србији је неравномерна. Преовлађују мирноводашки кајак клубови, који се углавном налазе на територији Београда и Војводине. За развој дивљоводашких клубова постоји огроман, али на жалост неискоришћени потенцијал. Један од фактора развоја свих веслачких спортова, представља изградња уређених стаза за тренинг и такмичење. У раду су наведене процедуре и активности неопходне за израду идејног пројекта за рафтинг и кајакашку стазу на локалитету Овчар Бања. Проблеми с којима се суочавају идејни творци и конструктори сличних спортских објеката у многоме могу бити превазиђени коришћењем наведених искустава.

Кључне речи:

акваторија,
спортски објекти,
тренинг,
такмичење,
потенцијал

PROJECT FOR RAFTING AND KAJAK COURSE IN OVCHAR BANJA

Zoran NOVAKOVIC¹
Vidoje BORANIJASEVIC²

¹Kayak Club "Cacak", Cacak, Serbia

²LC Ovcar Banja, Cacak, Serbia

Territorial distribution of kayak and canoeing clubs in Serbia is uneven. Flat water kayak clubs prevail, which are mostly located in the territory of Belgrade and Vojvodina. There is a huge, but unfortunately untapped potential for the development of water sports clubs in Serbia. One of the factors for the development of all paddling sports, is the construction of settled training and competition venues. The paper presents the procedures and activities necessary for the creation of a preliminary project for rafting and kayaking course at the Ovčar Spa site. The problems faced by designers and constructors of similar sports facilities can in many cases be overcome by using these experiences.

Key words:

aquatorium,
sports venues,
training,
competition,
potential

УДК: 797.122(282-3):796.02

КАЛЕНДАР НАУТИЧКИХ АКТИВНОСТИ У СРБИЈИ 2017

Дејан ЈОВАНОВИЋ¹
Јован РАЈКОВИЋ²

¹Одбор за туризам Кајакашког савеза Србије, Београд,
Србија

²Кајак кану клуб Никола Тесла, Земун, Србија

Учесници туристичких регата у Србији често су суочени са проблемима неинформисаности о доступним садржајима, уз проблеме организационог карактера. Кајакашки савез Србије себе није препознао као центар наведених дешавања. Многобројни су покушаји самосталног организовања туристичких и наутичких радника у Србији. Постигнути ниво организације није довољан за ширење наутичке образованости, развој и организовану апликацију конкретних садржаја. Најновији напори Привредне коморе Србије, НАТУСа и комисије за туризам Кајакашког Савеза Србије завређују пажњу. Богат програм уз релативно фиксирани датуми омогућава широј популацији фреквентније учешће, само ако је план дат на време и ако је садржан и прецизиран са неопходним контактима организатора. Поред наведеног, план мора садржати информације о: типовима чамаца који се користе на одређеној регати, особинама водотока, безбедносним процедурама, неопходној техничкој обучености потенцијалних учесника и финансијској конструкцији. Наведени подаци скупљени на једном месту, омогућавају фазу анализе или контроле због даљег унапређивања понуђених садржаја. Усклађени датуми, трајања и карактер регата омогућавају индиректно веће економске користи за локалну и целокупну друштвену заједницу. Уређен план за дужи временски период омогућава значајније међународно учешће, чиме се стичу услови да се понуђени садржаји нађу на мапама, плановима и програмима међународних туристичких агенција.

Кључне речи:

координација институција,
учесници,
садржаји,
датуми,
организација

CALENDAR OF NAUTICAL ACTIVITIES IN SERBIA 2017

Dejan JOVANOVIĆ¹
Jovan RAJKOVIĆ²

¹Committee for Tourism Serbian Canoe Federation, Belgrade,
Serbia

²Kayak Canoe Club Nikola Tesla, Zemun, Serbia

Participants in tourist regatta in Serbia are often faced with problems of lack of information about available content with additional problems of organizational character. The Serbian Kayak Federation did not recognize itself as the center of the mentioned events. There are numerous attempts of independently organization by tourist and nautical workers in Serbia. The achieved level of organization is not sufficient for the expansion of nautical education and the development and organized application of specific content. The latest efforts of the Serbian Chamber of Commerce, NATUS and the Tourism Commission of the Serbian Kayak Federation attract attention. A rich program with relatively fixed dates allows a wider population to have more frequent participation, only if the plan is timely, and if content is precise with the necessary contact of the organizer. In addition, the plan must include information on: type of boats used on a particular regatta, watercourse characteristics, safety procedures, necessary technical training of potential participants and financial construction. The given data collected in one place, enable the phases of analysis and control for further improvement of the offered content. Harmonized dates, duration and character of the regatta allows indirectly greater economic benefits for the local and the entire community. The arranged plan for a longer period allows more significant international participation, thus obtaining the conditions for the offered contents to be found on the maps, plans and programs of international travel agencies.

Key words:

institution coordination,
participants,
content,
dates,
organization

УДК: 797.1(497.11)“2017“

ВЕСЛАЊЕ У ТУРИСТИЧКОМ КАНУУ У ЕКСТРЕМНИМ УСЛОВИМА

Слободан ТОШИЋ, професор¹
Јован РАЈКОВИЋ²
¹Кајак кану клуб "БСК", Борча, Србија

Чамац који се највише користи за рекреацију у Србији је туристички кану. Туристички кану је захвалан за коришћење, јер се лако одржава и транспортује. За одржавање правца и безбедну пловидбу потребна је посебна обука. Екстремна ситуација за туристу и рекреативца је свака ситуација за коју није припремљен. Поред тога екстремне ситуације за професионалне такмичаре и искусне рекреативце су: олуја, муње и громови, град, јак ветар, јака киша, велики таласи, лед, мрак, вирови, превртање, прелазак на другу обалу... У раду су описане установљене процедуре код свих поменутих природних опасности и екстремних ситуација. Поред познавања процедура, неопходно је њихово увежбавање, због задржавања психолошке стабилности, као кључног фактора рутинског коришћења акваторија. Закључак рада заснива се на приоритету превенције над куративом, у смислу раног препознавања могућности настајања екстремних ситуација.

Кључне речи
обука,
рекреација,
процедура,
превенција

PADDLING IN A TOURIST KANU IN EXTREME CONDITIONS

Slobodan TOSIC, professor¹
Jovan RAJKOVIC²
¹Kayak Canoe Club "BSK", Borca, Serbia
²Kayak Canoe Club "Nikola Tesla", Zemun, Serbia

The boat that is most used for recreation in Serbia is a tourist canoe. The tourist canoe is grateful for its use because it is easy to maintain and transport. Special training is required to maintain direction and safe navigation. An extreme situation for a tourist and recreationist is any situation for which they have not been prepared. In addition, extreme situations for professional competitors and experienced recreation are: storms, lightning and thunderstorms, hail, strong winds, heavy rain, big waves, ice, darkness, whirlpools, capsizing, moving to another shore. This paper describes the procedures established for all the above mentioned natural hazards and extreme situations. In addition to being familiar with procedures, it is necessary to train them, because of maintaining psychological stability, as a key factor in the routine paddling. The conclusion of the paper is based on the priority of prevention of prophylaxis, in the sense of early recognition of the possibility of creating extreme situations.

Key words:
training,
recreation,
procedures,
prevention

УДК: 797.122.3(282-3)

НАУТИЧКИ ТУРИЗАМ У МАЂАРСКОЈ

Boyana SZABÓ

"UTE" kajak-kenu, Szakostály, Magyarország

Наутички туризам је вид рекреације који се одвија у води, на води, и поред водене површине. Мађарску карактерише велики број водених површина. Преовлађују мирни и спори речни токови, и језера. Мађарска држава је препознала потенцијале наутичког туризма и усмерила и људске и материјалне ресурсе на његов пуни развој. Поред богатих историјских знаменитости, окружење водотокова краси развијени рурални туризам. Једнако са истакнутим природним лепотама форсира се национална кухиња уз аутохтоне сорте винове лозе. Специфичност мађарског приступа наутичком туризму је организованост на високом нивоу, са карактеристикама широке пропаганде, уз квалитетне и лако доступне информације. Мађарска искуства могу бити значајна приликом планирања развоја наутичког туризма у Србији, нарочито када се анализирају богати садржаји и бројне уобичајене и специфичне активности које се налазе у њиховој понуди: возња чамцем и једрење, могућности изнајмљивања пловила, развијени водени спортови уз висок ниво организације такмичарског туризма, искоришћење пуних потенцијала видиковца као феномена, развијени туристички центри, изложбе везане за историју наутике, крстарења по језеру, водени таксији, екстремно једрење у подручју јаких и сталних ветрова, велики број организованих тура за појединце и групе, као и коришћење комбинованог друмско-воденог возила у туристичке сврхе.

Кључне речи:

пловидба,
рекреација,
организација,
пропаганда

NAUTICAL TOURISM IN HUNGARY

Boyana SZABO

Kayak club "UTE", Szakostaly, Hungary

Nautical tourism is a kind of recreation that takes place in water, on the water, and along the water surface. Hungary is characterized by a large number of water surfaces. The flat and slow river currents and lakes prevail. Hungary has recognized the potentials of nautical tourism and has channeled human and material resources to its full development. In addition to rich historical sights, the surrounding watercourses are decorated with developed rural tourism. Equally with prominent natural beauty, national cuisine is grown with autochthonous grape varieties. The specificity of the Hungarian approach to nautical tourism is high level organization, with characteristics of wide propaganda, with quality and easily accessible information. Hungarian experiences can be significant when planning the development of nautical tourism in Serbia, especially when analyzing rich contents and numerous common and specific activities in their offer: boat and sailing, boat rental, developed water sports with a high level of organization of competitive tourism, exploitation of the full potentials of the viewpoint as a phenomenon, developed tourist centers, exhibitions related to the history of nautics, cruise on the lake, water taxis, extreme sailing in the area of strong and interrogative winds, a large number of organized tours for individuals and groups, and the use of combined road-water vehicles for the tourist purposes.

Key words:

navigation,
recreation,
organization,
propaganda

УДК: 797.1:397.85(439)

ВЕСЛАЊЕ ОД СЕГЕДИНА ДО БЕОГРАДА

Ute KÖLBEL¹
др Младен ФУРТУЛА²

¹Немачка

²Шумарски факултет, Београд, Србија

Највећи део туристичких регата у свету припада кајакашима и кануистима. Веома су ретке туре организоване веслачким чамцима, због неопходног претходног специфичног искуства. У раду су описани правни, економски, организациони, логистички, медицински и психолошки аспекти веслачке туре рекама Тисом и Дунавом, дужине 237 км, укупног трајања 5 дана. У акцији је учествовало 17 веслача из 4 земље и 10 градова. Кроз форму путописа изнесени су значајни подаци о томе шта учесници сличне туре могу очекивати током овако организованог пута. Проласком кроз и боравком у Сегедину, Сенти, Бечеју, Зрењанину, Новим Бановцима, Београду и Панчеву учесници су изнели своје утиске о обиму, интензитету, временским приликама, логистици, флори и фауни сваке поједине етапе. У Европи туристички сегмент академског веслања је веома развијен. Велики је број веслача, ветерана који би могли да учествују у оваквим активностима. Истраживање акваторија Србије представља неискоришћени потенцијал за развој наутичког туризма и зближавање народа кроз културолошку размену и упознавање људи, језика и обичаја.

Кључне речи:

Тиса,
Дунав,
академско веслање,
путопис,
тура

ROWING FROM SEGEDIN TO BELGRADE

Ute KÖLBEL¹
dr Mladen FURTULA²

¹Germany

²Faculty of Forestry, Belgrade, Serbia

The largest part of the tourist regatta in the world belongs to kayakers and canoeists. Very rare tours are organized by rowing boats due to the necessary previous specific experience. The paper describes the legal, economical, organizational, logistical, medical and psychological aspects of the rowboat tour by the rivers Tisa and the Danube, 237 km long, with a total duration of 5 days. 17 paddlers from 4 countries and 10 cities participated in the action. Through the travelogue form, significant data are presented regarding expectations of participants on similar tours. Passing through and staying in Szeged, Senta, Bečej, Zrenjanin, Novi Banovci, Belgrade and Pančevo participants presented their impressions of the scope, intensity, weather, logistics, and flora and fauna of each stage. In Europe, the tourist rowing segment is very developed. There is a large number of rowers, veterans who could participate in such activities. The research of Serbia's aquatic environment represents an unused potential for the development of nautical tourism and the consolidation of people through cultural exchange and the introduction of people, languages and customs.

Key words:

water flow,
Tisa,
Danube,
academic rowing,
travelogue,
tour

УДК: 797.122-992

ОБУКА СТУДЕНАТА ЗА ПОТРЕБЕ НАУТИЧКОГ ТУРИЗМА

др Младен МАРИНОВИЋ¹
Бранимир ЛЕКОВИЋ, професор²
¹Кинезиолошки факултет, Сплит, Хрватска
²ОШ "Јован Дучић", Београд, Србија

Република Хрватска захваљујући свом геостратешком положају има веома развијен наутички туризам. Доста заступљен вид коришћења пловила на Јадрану је једриличарство, које се огледа у коришћењу широког дијапазона пловила почевши од малих једрилица до модерних јахти. Специфична пловила захтевају специфичну обуку уз поседовање широких знања из области безбедности, навигације и осталих морнаричких вештина. Многе институције у региону нуде квалитетну обуку. Један од примера је настава која се одржава у оквиру предмета Спорт на води, изборни модул на трећој години додипломског студија на Кинезиолошком факултету у Сплиту. Темељна обука једрења обрађује се у малим класама Ласер (индивидуални приступ) и Бахиа (тимски приступ) у укупном трајању од 360 наставних сати. Поред редовних студената треће године матичног факултета програм могу похађати Ерасмус студенти, гости Кинезиолошког факултета или гости било које саставнице Универзитета у Сплиту. Ово је идеална прилика за заинтересоване студенте Београдског универзитета, који би поред доприноса развоја наутичког туризма у Србији исти посао могли радити било где у свету. У настави доминирају практична искуства, кроз упознавање са свим елементима једрења. Током обуке организована су три дневна и једно седмодневно крстарење Брачким каналом. У теоријској настави доминирају метеорологија, навигација и мотористика. Оваквом програмом студенти су оспособљени за полагање испита за скипера.

Кључне речи:
једрилице,
јахте,
морнаричке вештине,
скипер

TRAINING OF STUDENTS FOR NAUTICAL TOURISM NEEDS

dr Mladen MARINOVIC¹
Branimir LEKOVIC, professor²
¹Faculty of Kinesiology, Split, Croatia
²ES "Jovan Ducic", Belgrade, Serbia

Due to its geostrategic position, the Republic of Croatia has very developed nautical tourism. A fairly common way of using boats on the Adriatic is sailing, which is reflected in the use of a wide range of vessels starting from small sailing boats to modern yachts. Specific vessels require specific training with possession of broad knowledge in the field of safety, navigation and other naval skills. Many institutions in the region offer quality training in this area. One of the examples is the lecture that is being held within the subject of Sports on the Water, an elective module at the third year of undergraduate studies at the Kinesiology Faculty in Split. The basic training of sailing is done in small classes Laser (individual approach) and Bahia (team approach) for a total duration of 360 classes. In addition to regular students of the third year of the home faculty, the program can be attended by Erasmus students, guests of the Faculty of Kinesiology or guests of any Faculty of the University of Split. This is an ideal opportunity for interested students of the Belgrade University who, besides contributing to the development of nautical tourism in Serbia, could work the same job anywhere in the world. Practical experiences are dominated through learning about all elements of sailing. During the training, three daily and one seven-day cruise through the Brac canal were organized. Theoretical education is dominated by meteorology, navigation and motoristics. With this program students are trained to take the exam for the skipper.

Key words:
sailing boats,
yachts,
naval skills,
skipper

УДК: 797.1.015.1-057.875

ПЛАН КАЈАКАШКИХ ДЕШАВАЊА У БУГАРСКОЈ 2017

Њонко КОЖУХАРОВ¹
Дејан ЈОВАНОВИЋ²

¹Бугарска федерација по Туризъм, София, Бугарија
²Одбор за туризам Кајакашког савеза Србије, Београд,
Србија

Покрет "Народне технике" после другог светског рата значајно је утицао на развој традиционалних облика пловидбе у Бугарској. Република Бугарска бележи изузетне резултате (ОИ, Светска и Европска првенства и Балканијаде) у веслачким спортовима, а посебно у кајаку и кануу, рафтингу и академском веслању. Развој наведених спортова кроз школски систем у ранијем периоду, допринео је великом броју наутички образованих. Обзиром да наутички туризам захтева одређена знања и вештине, овим је испуњен главни предуслов за широко развијену рекреацију на води. Наутички садржаји, а посебно кајак у Бугарској организовани су скоро током целе године, покривају целокупну територију земље, обухватају различите активности и програме, усмерени су на циљану популацију, уз постојање традиционалних и повремених програма са различитим трајањем. Анализом наутичких дешавања у Бугарској и пасивним и активним учешћем у организованим програмима могуће је умножити, унапредити и обогатити наутичке садржаје у Србији као и подићи ниво организације и пропаганде. Спајањем информација више националних календара наутичких активности могуће је направити Универзални календар светских наутичких дешавања за одређену годину. Овај поступак омогућава наутичким авантуристима који су више пута прошли програме организоване у Србији, да наставе даље своја истраживања водотокова земаља у окружењу као и било где у свету.

Кључне речи:
рекреација на води,
информисање,
наутички авантуризам

THE PLAN OF KAJAKA'S EVENTS IN BULGARIA IN 2017

Jonko KOZUHAROV¹
Dejan JOVANOVIĆ²

¹Bulgarian Tourism Federation, Sofia, Bulgaria
²Committee for Tourism Serbian Canoe Federation, Belgrade,
Serbia

The movement of people technique after the Second World War significantly influenced the development of traditional forms of navigation in Bulgaria. The Republic of Bulgaria records exceptional results (Olympic games, World and European Championships and Balkan Games) in paddling sports, especially in kayaking and canoeing, rafting and academic rowing. The development of these sports in recent period through the school system has contributed to a large number of nautical educated. Given that nautical tourism requires certain knowledge and skills, this is the main precondition for a widely developed recreation on water. Nautical facilities, especially kayak in Bulgaria, are organized almost year-round, cover the entire territory of the country, include various activities and programs, targeted the population, with the existence of traditional and occasional programs with different duration. Analyzing nautical events in Bulgaria through passive and active participation in organized programs, it is possible to multiply, improve and enrich nautical content in Serbia as well as to raise the level of organization and propaganda. By combining the information of several national calendars of nautical activities, it is possible to make the Universal calendar of world nautical events for a particular year. This procedure allows nautical adventurers who have repeatedly gone through programs organized in Serbia to continue their exploration of the watercourse countries in the region as well as anywhere in the world.

Key words:
recreation on the water,
information,
nautical adventure

УДК: 797.122.2(497.2)“2017“

ЕВРОПСКИ ПРИСТУП СЕРТИФИКАЦИЈИ НАУТИЧАРА

капетан Лазар ЈОВАНОВИЋ, председник
Комисија за верификацију једриличарских и пловидбених
знања Једриличарског савеза Србије

Циљ рада је изградња квалитетног система обуке и стицања овлашћења наутичара-аматера, држављана и резидената Републике Србије и омогућавање истим да стекну Међународни сертификат о оспособљености (ИЦЦ) за пловидбу обалним водама, последично повећањем укупне безбедности пловидбе. Контекст је добра европска пракса обуке и Међународни сертификат о оспособљености (ИЦЦ). Рад се бави: разјашњењем система међународног, домаћег и иностраног сертификаковања управитеља пловила за разоноду; основним дефиницијама пловила за разоноду у Србији и окружењу; елементима и прихваћеношћу Конвенције број 40 Економског комитета УН за Европу (условима за издавање Међународног сертификата о оспособљености и раширеношћу примене); ограничењима Републике Србије у погледу издавања Међународног сертификата о оспособљености (ИЦЦ) за пловидбу обалним водама које намеће Конвенција бр. 40; критиком постојећег система обуке и издавања овлашћења у Републици Србији; упоредним прегледом система обуке и стицања овлашћења у Европским земљама; указивањем на предности практичне обуке и измештања обуке и сертификације из државног (бијурократског) оквира; препорукама за унапређење обуке и решењем проблема издавања овлашћења за обалне воде грађанима Србије од стране Републике Србије и разлозима за повећање улоге Једриличарског савеза Србије у обуци и сертификаковању наутичара.

Кључне речи:
пловидба за разоноду,
обука,
безбедност,
међународна овлашћења

EUROPEAN ACCESS TO CERTIFICATION OF SEILORS

captain Lazar JOVANOVIĆ, president,
Commission for Verification of Sailing and Navigation Skills of
the Sailing Federation of Serbia

The aim of the work is to build a quality training system and acquire the authority of nautical amateurs, citizens and residents of the Republic of Serbia and enable them to acquire the International Certificate of Excellence (ICC) for coastal water navigation, consequently increasing the overall safety of navigation. The context is a good European training practice and the International Certificate of Excellence (ICC). The paper deals with: clarification of the system of international, domestic and foreign certification of the pleasure boat manager; basic definitions of recreational craft in Serbia and the environment; elements and acceptance of Convention No. 40 of the UN Economic Commission for Europe (conditions for the issuance of the International Certificate of Competence and the Extension of Application); the restrictions of the Republic of Serbia in respect of the issuance of the International Certificate of Excellence (ICC) for coastal waters, imposed by the Convention no. 40; criticizing the existing training and authorization system in the Republic of Serbia; a comparative overview of the training system and the acquisition of competencies in European countries; pointing to the benefits of practical training and relocation of training and certification from the state (bureaucratic) framework; recommendations for improving training and solving problems of issuing authorizations for coastal waters for citizens of Serbia by the Republic of Serbia and the reasons for increasing the role of the Sailing Federation of Serbia in the training and certification of sailors.

Key words:
pleasure sailing,
training course,
security,
international powers

УДК: 797.1.06(04)

ИСКУСТВА КЛУБА ЕКСТРЕМНИХ СПОРТОВА “ТИФРАН” У КАЊОНУ НЕВИДИО

Душан ЈОКИЋ

Клуб екстремних спортова “Тифран”, Београд, Србија

Скривене лепоте природе често је немогуће пронаћи због тога што је управо тако природа желела. Један интересантан географски детаљ који се убраја у ову категорију представља планински усек - кањон. Наколико година уназад тренд у целом свету представља екстремна активност позната под називом кањонинг. Једноставно речено, истраживање кањона за које је неопходно богато знање моторичких вештина, поседовање техничке опреме и познавање специфичних прилика које у овом окружењу владају. Кањон реке Мале Комарнице у Црној Гори први пут је истражен 1965. године од стране чланова ПСД Јаворак из Никшића. Од тог дана до данас постао је изазов многим авантуристима жељних истраживања. Данас је ова екстремна туристичка активност развијена до те мере да је могуће унајмити стручне водиче и опрему који за неколико сати уз одговарајући водостај могу безбедно спровести већи број људи кроз овај невероватни кањон дугачак скоро 2 км. Невидио обилује великим бројем теснаца, каскада и букова, а висинска разлика износи 125 метара. Искуства КЕС Тифран пренета су у овај рад првенствено да би се презентовала описана активност и сам локалитет, а самим тим омасовила популација жељна авантуразма

Кључне речи:
кањонинг,
авантуризам,
Мала Комарница,
организација

EXTREME SPORTS CLUB “TIFRAN” EXPERIENCES REGARDING KANYON NEVIDIO

Dusan JOKIC

Extreme Sports Club “Tifran”, Belgrade, Serbia

The hidden beauty of nature is often impossible to find because of exactly what nature wanted it to be. One interesting geographical detail that counts in this category is the mountain cressence - the canyon. For many years now, the trend worldwide is an extreme activity known under the name canyoning. Simply put, exploring the canyons that require a wealth of knowledge, motor skills, possession of technical equipment, and knowledge of the specific circumstances that prevail in this environment. The Canyon of the Mali Komarnica river in Montenegro was first explored in 1965 by members of the PSD Javorak from Niksic. From that day on, he has become a challenge to many adventurers who are eager to explore. Today this extreme tourist activity has been developed to the point that it is possible to hire professional guides and equipment that can safely carry out a number of people in a couple of hours with adequate water level through this incredible canyon, nearly 2 km long. Nevidio abounds with a large number of seals, cascades and beech, and the height difference is 125 meters. The experiences of the KES Tifran were transferred to this work primarily to present the described activity and the site itself, and thus melt the population eager for adventure.

Key words:
canyoning,
adventurism,
Mala Komarnica,
organization

УДК: 797.1-992

ОРГАНИЗАЦИЈА КАЈАКАШКИХ ТУРА НА УШЋУ САВЕ У ДУНАВ

Сретен БИЉИЋ¹
Јован РАЈКОВИЋ²

¹Клуб за рекреацију, спорт и наутуку "Савска Оаза",
Београд

²Кајак Кану Клуб "Никола Тесла", Земун, Србија

Туристички кајак представља релативно стабилан чамац који је нешто грубље израде и лако управљив. Веслање у туристичком кајаку је веома распрострањено у свету. Србија због економских разлога не прати светске трендове. Наутичка туристичка понуда у Београду је веома скромна. У овом раду дефинисани су организациони принципи и процедуре у организацији кајакашких тура на територији Београда. На примеру једног кајакашког клуба анализирана је проблематика улагања у неопходне материјалне и људске ресурсе. Извршена је и процена исплативости рада са дефинисаним бројем туриста у току једне сезоне. На широј мапи града обележена су атрактивна места, која могу бити у понуди током организација тура и приказане су путање и дистанце тура које су до сада извођене. Туристичка понуда Београда се може знатно обогатити различитим активностима у оквиру наутичког туризма у који још спадају: веслање у туристичким кануима, рекреативно веслање у римену и скулу, веслање стојећи на дасци, драгон боату, скијање на води, вожња моторним чамцима и глисерима, пловидбе једрилицом... Неопходно је дефинисати додатне атрактивне локације и понудити туре различитих дистанци и трајања са могућношћу организовања једносмерних тура, где се на почетну позицију одлази са моторним возилом. Све ово неопходно је пропратити јаком маркетиншком активношћу, како би беневит од наведене организације имали сви од туристе, преко организатора, до самог града Београда.

Кључне речи:
наутички туризам,
рекреација,
процедуре,
исплативост,
маркетинг

KAYAK TOURS ORGANIZATION ON SAVA AND DANUBE CONFLUENCE

Sreten BILJIC¹
Jovan RAJKOVIC²

¹Club for Recreation, sport and Nautics "Savska Oaza",
Belgrade

²Kayak Canoe Club "Nikola Tesla", Zemun, Serbia

Tourist kayak represents relatively stable boat, stronger than kayak for sprint or white water and easy for controlling direction. Paddling in tourist kayak is widespread all around the world. Serbia is not following world trends in this area, because of financial reasons. Belgrade's nautical tourism offer is very poor. In this article organizational principles and procedures in organization of kayak tours were defined on territory of Belgrade. On one kayak club example, problems of investing in material and human resources were analyzed. Estimation of profitability with defined number of tourist per season was also realized. Attractive locations, and paths with distance and duration, were signed on wider city map, which could be in offer for kayak tours. Tourism offer in Belgrade could be significantly enriched with different activities that belong to nautical tourism such as: paddling in Indian canoe, recreational rowing, stand up paddling, dragon boat, skiing on the water, driving on motor boats, sailing... It is necessary to add more attractive locations, and to offer tours with different distances and duration, with possibility of organizing one way tours, where paddler goes to start position with a motor vehicle. All this must be accompanied with strong marketing activities, so that benefits from mentioned organization will be achieved by all participants in process, from tourist, through organizer to city of Belgrade itself.

Key words:
nautical tourism,
recreation,
procedures,
profitability,
marketing

УДК: 797.122.2.06(497.11)

РЕКРЕАТИВНО ПЛОВНИ ТУРИЗАМ, РЕГАТА ПОД ЗВЕЗДАМА

капетан Зоран ВОЈИНОВИЋ¹
Вељко ВОЈИНОВИЋ¹

¹Рафтинг клуб "Дринска регата", Љубовија, Србија

Сплаварење са пнеуматским чамцима данас је један од најпопуларнијих облика активног одмора, како у свету, тако и на рекама Србије. Река Лим, Ибар и Дрина као планинске реке прави су изазов за пловидбу и све је више оних који желе сплаварити еколошки очуваним, а веома атрактивним планинским рекама. Изузетно велико интересовање за рафтинг у Србији почиње са "Веселим спустом" на Ибру, а након старта Лимске и Дринске регате у Љубовији и Бајиној Башти од 2000. године рекреативно пловни туризам израста у једну од најатрактивнијих туристичких понуда Србије за веома кратко време. Туристичке манифестације „Дринска регата“ у Бајиној Башти и Љубовији окупљају у једном дану по двадесетак хиљада људи. Постале су српски бренд и инспирација многим, тако да скоро да нема места у Србији ослоњеног на реку, а да није започело организацију регата и дружења на води. Почетак рекреативно пловног туризма био је замајац за оснивање првих рафтинг клубова у новом миленијуму, а већ 2005. године оснива се и Рафтинг Савез Србије, када се стартује и са рафтинг такмичењима. Како би рекреативно пловну понуду учинили занимљивијом и атрактивнијом на планинским рекама, Рафтинг клуб Дринска регата из Љубовије, започео је организацију рекреативно пловне манифестације „Регата под звездама.. Пловидба Дрином ноћу, полу-планинском реком, једно је од изузетно атрактивних искустава и за оне најiskusније рафтере. Организација једне такве манифестације захтева изузетно прецизну и детаљну припрему са тимом искусних људи, а са циљем предузимања одговарајућих мера за сигурну и безбедну пловидбу свих учесника. У раду су описане процедуре за организацију ноћне пловидбе од Горње Трешњице до Етно села Врхпоље код Љубовије, која је у свом делу изузетно атрактивна и амбијентално очувана. Посебна одговорност организатора, поред безбедности учесника пловидбе односи се на саму реку и природу, како би река остала покољењима у не лошијем стању него што је затечена.

Кључне речи:

сплаварење,
рафтинг,
Дрина,
пловидба ноћу,
безбедност

RECREATIONAL WATERWAY TOURISM, REGATTA UNDER STARS

captain Zoran VOJINOVIC¹
Veljko VOJINOVIC¹

¹Rafting Club "Drinska regatta", Ljubovija, Serbia

Floating with pneumatic boats today is one of most popular ways of active vacations in world and also on Serbian rivers. Rivers Lim, Ibar and Drina as mountain rivers are real challenge for floating, and there is more and more people that wants to paddle on ecological preserved and attractive mountain rivers. Great interest for rafting in Serbia begins with "Happy downriver" on river Ibar, and after starting Lim and Drina regatta in Ljubovija and Bajina Basta since 2000, recreational waterway tourism has grown into one of the most attractive tourist offer of Serbia for a very short time. A tourist manifestation "The Drina Regatta" in Bajina Basta, and Ljubovija gathers twenty thousand people in one day. They became a Serbian brand and an inspiration to many, so there is almost no city in Serbia, leaned over the river that did not start organizing regattas and gatherings on the water. Start of recreational waterway tourism was the impetus for the establishment of the first rafting clubs in the new millennium, and already in 2005. Serbian Rafting Federation was founded, when rafting competition also started. To make a recreational waterway offer on mountain rivers more interesting and attractive, Rafting club Drinska Regatta from Ljubovija, started organizing recreational paddling event under the stars. Paddling Drina at night, on half-mountain river, is one of the very attractive experiences even for most experienced rafters. The organization of similar events requires extremely precise and detailed preparation with a team of experienced people, with main goals such as taking appropriate measures to secure the safe navigation of all participants. The article describes the procedure for organizing a night navigation of the Gornje Trešnjice to Ethno village Vrhpolje at Ljubovija, which is in its part very attractive, and environmentally preserved. Special responsibility of the organizers, besides security of participants refers to the nature and river, with an idea to remain river for future generations in no worse condition than it was found.

Key words:

floating,
rafting,
Drina,
sailing at night,
security

УДК: 797.1:338.48

РАФТИНГ НА ТИБЕТУ

Милош ПЕТРОВИЋ, MSc¹
инг Бранислав БАРАШЕВИЋ¹
Ненад МИКОВИЋ, BSc¹
Na Na LI²

¹Рафтинг клуб "ВИР", Панчево, Србија

²Кинеска Федерација екстремних спортова, Кина

Рафтинг спада у групу екстремних спортова, који су по својим карактеристикама захтевни и опасни због отежаних услова које намеће кретање воде. Додатно отежање предствљају препреке на водотоку као што су стене, грање, оштре и уске кривине, као и каскаде различитих висина, са различитом врстом букова. Због наведених карактеристика рафтинг погодује новој и све актуелнијој врсти туризма, авантуристичком туризму. У раду је описан пример маркетинга Кинеске Рафтинг Федерације, која је 2016. године организовала Светски Куп као приказ својих могућности, са жељом да добије организацију Светског првенства 2018. године. Организатор је платио пут и смештај за 15 одабраних екипа из целог света. Ово необичајено велико улагање, као и покушај да се објасни исплативост овог геста, предмет је овог рада. Објашњење гостопримства који су Кинези пружили такмичарима крије се у самој филозофији и култури велике и древне Кине. Светски Куп у рафтингу одржан је на реци Јанг Це, у граду Јушу на висоравни Тибет у Кини. Са просечном надморском висином од 4400м, и УВ индексом зрачења 15-20 у летњем периоду, ова локација представља веома непријатељско окружење. Управо такво окружење, са свим неповољностима и опасностима, организатор је представио као главну атракцију. Веома свесни налета авантуристичког туризма, организатори су поред наведених адута приказали и богате културне, етичке, туристичке и комерцијалне садржаје. Додатни вид екстремности представља и смањен парцијални притисак кисеоника на великим надморским висинама, па су такмичари имали специјалне припреме са маскама које вештачки изазивају хипоксију, уз медикаментозну терапију, која је аплицирана као превенција настанка висинске болести. После рутински успешне организације, уследио је хаос на друштвеним мрежама. Објављене су бројне емисије и извештаји на телевизијама широм света, уз бројне чланке у дневним и недељним листовима. Величана је спремност такмичара да наступе у таквом окружењу уз глорификацију природних лепота Тибета и Јанг Це-а. Јушу је, овим активностима, на велика врата уцртан у мапе екстремних спортиста и авантуриста широм света.

Кључне речи:

Јанг Це,
надморска висина,
окружење,
авантуристички туризам,
организација

RAFTING ON TIBET

Milos PETROVIC, MSc¹
ing Branislav BARASEVIC¹
Nenad MIKOVIC, BSc¹
Na Na LI²

¹Rafting Club "VIR", Pancevo, Serbia

²Chinese Extreme Sport Association, China

Rafting presents an extreme sport with demanding and dangerous river flow conditions. Additional obstacles like rocks, branches, sharp and narrow curves and cascades with whirlpools of different magnitude may be present in the stream. Aforementioned features make rafting a novel and exotic sports discipline for adventurous tourism. In this study we present the example of Chinese Rafting Federation (CRF) marketing strategy for promotion of this region for future benefits. In fact, in 2016. CRF organized the World Cup (WRC) in order to present their commitment and ability to host forthcoming World championship in 2018. Organization committee paid all the expenses for trip and accommodation for 15 teams chosen from all around the Globe. The goal of this study is to identify the objectives for these large investments and to estimate the cost-effectiveness of such gesture. Hospitality of local people to the contestants presents an essential part of philosophy and the great culture in PRC. World Rafting Cup was held in Yushu, city situated in Tibetan plateau in China. Altitude above 4400m and radiation that reaches 15-20 UV index in summertime make this region very hostile and extreme for people other than habitants. Organizers presented this region as major tourist attraction regardless to previously mentioned potential risks for human health. With extreme conditions as the main advantage for rafting, organizers numbered many cultural, ethic, touristic and commercial contents. At this extreme altitude the major problem presents significantly low oxygen pressure. The preparation strategy of the contestants included trainings with special masks that imitate the hypoxic conditions, with prescribed drug therapy in order to prevent the altitude sickness. After the successful completion of this event, chaos on social networks emerged. Numerous TV shows and reports in daily and weekly newspapers were describing the WRC. Readiness of the contestants to compete in such extreme conditions and natural beauty of Tibet, especially the Yangtze river were glorified. After this successful event, Yushu became desirable destination for the lovers of extreme sports and adventure seekers around the World.

Key words:

Yangtze,
altitude,
environment,
adventure tourism,
organization

ПРЕЛАЗАК ТЕРЕНСКИМ ВОЗИЛОМ ПРЕКО ВОДЕНИХ ПОВРШИНА

Richard HOPKINS¹
Драган ОБРАДОВИЋ²

др Владимир МИЛЕТИЋ³

¹4x4 Driving School, Chepstow, United Kingdom

²Gage Technique, Bath, United Kingdom

³Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

Теренско возило има широку примену у пружању логистике када је у питању боравак и рад у природном окружењу. Наведено возило адаптирано је својом конструкцијом за кретање преко захтевних терена, а да би се кретало по најзахтевнијим (понекад опасним) теренима потребна је испред свега вештина и солидно знање које мора да поседује његов возач. Логистика испред свега подразумева транспорт људства и опреме до најудаљенијих делова у којима људи организовано извршавају своје задатке. Ова логистика, ако се не изводи плански и благовремено и суочи се са теренским препрекама, често може бити успорена или потпуно онемогућена. У саставу већ познатих теренских детаља са којима се "боре" теренски возачи, може се издвојити вода у природи као субкатегија у сваком њеном појавном облику. Текућа и стајаћа вода различите дубине и брзине протицања; подлога испод воде, карактеристике обале, залеђене површине и сви остали теренски проблеми решавају се у конкретним условима. Испред свега треба се благовремено припремати за очекиване ситуације устаљеном формулом карактеристичном за активности у природи: информисањем о стању на терену, упознавањем са свим карактеристикама возила и опремањем возила пре самог покретања акције. Методе кретања преко водених површина су специфичне и траже добро упознавања са елементарним знањима вожње теренских возила. Усвајањем ових знања омогућава се њихова апликација на терену и решавање задатака који практично представљају безбедносне процедуре. Треба имати на уму да једна грешка у одређеним тренутцима вожње може коштати губитком транспорта, самог возила али испред свега људских ресурса. Као тако, захтевно кретање теренца по води треба бити максимално изоловано од оваквих ситуација и представља посебан проблем који треба детаљно изучити.

Кључне речи:
процедуре на терену,
услови,
карактеристике терена,
активности у природи,
вожња

CROSSING OVER WATER SURFACES WITH ALL TERRAIN VEHICLE

Richard HOPKINS¹
Dragan OBRADOVIC²

dr Vladimir MILETIC³

¹4x4 Driving School, Chepstow, United Kingdom

²Gage Technique, Bath, United Kingdom

³Faculty of sport and physical education, Belgrade, Serbia

Off-road vehicle is widely used in the provision of logistics when it comes to visit and work in the natural environment. This vehicle is adapted its design to move through difficult terrain, and that would be moved by the most demanding (and sometimes dangerous) courts is required before anything solid skills and knowledge that must have his driver. Logistics involves above all transport personnel and equipment to the remotest parts where people organized to carry out their tasks. This logistics, if not performed systematically and in a timely manner and face the terrain obstacles, can often be slowed or completely disabled. Within the field of known details from which "to face" off road drivers, water can be extracted in nature as a subcategory in each of its manifestation. Liquid and standing water of various depths and flow rates; base under water features shore, icy surfaces and all other field problems are solved in real terms. In front of all should be warned to prepare for the expected situation steady formula typical of outdoor activities: informing about the situation on the ground, introductions with all the characteristics of the vehicles and equipment of the vehicle prior to the start of the action. Methods movement across water surfaces are specific and require well-acquainted with elementary knowledge of driving off-road vehicles. The adoption of these skills to their applications in the field and solving practical tasks that represent security procedures. Need to know that an error in certain moments of driving can cost a loss of transport, the vehicle itself but above all human resources. As such, the movement demanding SUV on the water should be maximally isolated from such situations and poses a special problem which should be thoroughly studied.

Key words:
sprocudures on terrain,
conditions,
terrain features,
outdoor activities,
driving

УДК: 797.1: 629.3.072/.073

РУКАВАЦ АДЕ ЦИГАНЛИЈЕ, ЦЕНТАР РАЗВОЈА ВЕСЛАЧКОГ СПОРТА

др Дарко МИТРОВИЋ¹
др Жељко РАЈКОВИЋ¹

¹Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

Веслачки спорт се у Београду развијао од 1887. године кроз формирање веслачког клуба Универзитета у Београду. Од 1972. године изградња насипа је Ади Циганлији дала другу димензију па су и 3 веслачка клуба (Графичар, Црвена Звезда и Партизан) на тај начин добили нови подстицај за развој. Рукавац погодује развоју веслања кроз неколико аспеката од којих су најзначајнији безбедност, методологија веслачког тренинга, методика обуке и технички услови самих веслачких клубова. Традиционална правила кретања спортских чамаца установљена у рукавцу позната свим тренерима и веслачима су обезбедила да до незгода, а поготову несрећа и не долази. Под методологијом тренинга подразумевају се методе и поступци за развој веслача, као што су техничке вештине (техника веслања), кондиционе способности (издржљивост, снага), као и тактичке способности. Чукарички рукавац увелико испуњава услове за тренинг, јер је дужина веслачке стазе коришћене у једном смеру 1000м, што дозвољава довољну количину завесаја у континуитету да би се испунили методолошки захтеви тренинга. После савладавања неравнотеже у чамцу, почетници се обучавају у савладавању рада весла у води и ван воде, што у великом броју вежби захтева да се чамци или не крећу или се крећу минимално, тако да је акваториј Чукаричког рукавца са тог аспекта идеалан простор. Поред наведеног, обука почетника, се спроводи кроз масовну обуку у школским чамцима типа „галија“ са најмање 12 веслача у истом тренутку, који су инертни, па рукавац и овде погодује наведеним методама вежбања. Процес тренинга условљава и постојање одговарајућих техничких претпоставки у смислу копненог простора клуба и воденог простора који користи клуб. Постојећи платои испред клубова, бетонске превлаке, сплавови, мост, као и део обавезне слободне акваторије испред веслачких клубова креирани су и грађени годинама. Као резултат развоја веслања у Београду кроз развој Аде Циганлије, Србија се сада може похвалити са преко 30 освојених медаља на највећим светским такмичењима, које су освојили већином веслачи из ова три поменутог клуба.

Кључне речи:

безбедност,
методологија тренинга,
веслачка техника,
технички услови

ADA CIGANLIJA ARMLET, CENTER OF ROWING SPORTS DEVELOPMENT

dr Darko MITROVIC¹
dr Zeljko RAJKOVIC¹

¹Faculty of sport and physical education, Belgrade, Serbia

Begginnings of Rowing sport in Belgrade dates from 1887, through forming rowing club of Belgrades University. From 1972, newly built embankment on Ada Ciganlija gives it other dimensions, so 3 rowing clubs (Graficar, Crvena Zvezda i Partizan) have new stimulus for development. Armlet favours development of rowing through several aspects, from wich most important are security, methodology of training, rowing technique, and technical terms of existing rowing clubs. Traditional rules of boat traffic in Cukarica armlet established and known to all coaches and rowers, provided absence of accidents. Training methodology involves methods and actions for rowers development such as technical skills, conditional capabilities, as well as tactical skills. Mentioned approach is fulfilled by Cukarica armlet because length of course that is use in one direction is 1000m, which allows enough amount of strokes in continuity to fulfil methodological demands of training. After learning stability in a boat, novice rowers are learning rowing strokes, which in many practice sessions demand boat to be steady, or moving with very small speed, so akvatory of armlet from this aspect represents ideal area. Besides mentioned, teaching of young and older novice rowers is implemented in frontal approach in school boats type „galley“ with at least 12 rowers in the same moment, which have big inertia, so armlet favours this method of learning technique. Process of training implies exist-ing of technical assumptions on land and on the water that were build for decades, such as plateaus in front of the club, concrete ramps, rowing pontoons with a adjusting bridges, as well as free akvatory in front of the club. As a result of development of rowing, Serbia now prides with more than 30 medals on highest world competitions, where medals are woned by rowers from mentioned 3 clubs.

Key words:

security,
methodology of training,
rowing technique,
technical terms

ПОТЕНЦИЈАЛИ РЕКЕ ЛИМ ЗА РАЗВОЈ НАУТИЧКОГ ТУРИЗМА

Душан ЈОКИЋ¹
Бане ДИВАЦ²
Урош ПУЗОВИЋ³
Дејан ПУЗОВИЋ³
Алмер МЕКИЋ⁴

¹Клуб екстремних спортова "Тифран", Београд, Србија

²Рафтинг клуб "Лим", Лучице, Србија

³Рафтинг клуб "Еко Лим", Прибој, Србија

⁴НО "Еуromост", Бијело Поље, Црна Гора

Лим је планинска река, извире у Црној Гори из Плавског језера на надморској висини од деветсто тридесет метара. Својим двеста двадесет километара дугачким током протиче кроз три државе и седам општина. Протиче кроз прелепе кањоне и пределе, и у не тако давној прошлости он је носио епитет најчистије реке у Европи. Као изразито брза планинска река, погодна је за спортове и манифестације на води, поготово рафтинг, који се на Лиму одржава још од 2000. године. Тродневна лимска регата је највећа и најдужа манифестација на Лиму, одржава се на потезу Плав - Пријеполје, са великим бројем букова класе од два до четири, где се истичу "Мали Тифран", "Велики Тифран", "Шошкића вир", "Кољина стопа" итд. Због стеновитог корита, других техничких захтева и сметњи, рафтинг на Лиму представља још већи изазов. Код Гостуна, Лим улази у Србију. Својим даљим током делимично влада мирна вода са повременим таласима у деловима кањона. Један од најубудљивих букова у том делу су "Стругови" где су се традиционално одржавала државна првенства у кајаку на дивљим водама и рафтингу. На уређеној и култивисаној плажи у Петровцу надомак Пријеполја већ дуго година се одржавају атрактивне манифестације скокова у воду, као и пливање за часни крст на Богојављење. На потезу од Прибоја до Сетихова где се одржава "Лимски биатлон", налазе се неки од најубудљивих и најлепших букова на целом току који имају заједнички назив "Валине". После Валина, ток се шири и улива у Дрину, која је у том делу акумулационо језеро на надморској висини од триста метара. Главне карактеристике наведених манифестација јесте континуираност у одржавању, добра организација као и безбедност на виском нивоу самих учесника, што омогућава окупљање великог броја рекреативаца, љубитеља природе и спорта. Река Лим са искоришћеним потенцијалима за развој наутничког туризма значајно доприноси економском развоју градова који гравитирају току реке, али и ширем региону.

Кључне речи:

активан одмор,
авантура,
дружење,
рафтинг,
сигурност

RIVER LIM AND IT'S POTENTIALS FOR DEVELOPING NAUTICAL TOURISM

Dusan JOKIC¹
Bane DIVAC²
Uros PUZOVIC³
Dejan PUZOVIC³
Almer MEKIC⁴

¹Extreme Sports Club "Tifran", Belgrade, Serbia

²Rafting Club "Lim", Lucice, Serbia

³Rafting Club "Eko Lim", Priboj, Serbia

⁴NO "Euromost", Bijelo Polje, Montenegro

Lim is mountain River, and its spring starts from Lake Plav in Monte Negro on altitude of 930m. With its 200km length goes through 3 states and 7 municipalities. Lim flows through beautiful canyons and landscapes, and in an not so long past it has epithet of most cleanest river in Europe. As extremely speed mountain river, it is suitable for sports and manifestations on the water, especially rafting, which is organized in Lim from 2000. Three days long Lim regatta is biggest and longest manifestation on Lim. It is organized on part from Plav to Prijepolje, with large number of big waves, class from 2 to 4, where several must be emphasized like "Mali Tifran", "Veliki Tifran", "Šoškića vir", "Koljina stopa" etc. Because of rock riverbed, strong technical terms, and different difficulties, rafting on Lim represents even more challenge. Near Gostun, Lim enters into Serbia. Next route is flat water, with waves from time to time in some parts of canyon. The most exiting big wave is "Strugovi" where National Championships were traditionally organized in white water canoeing and rafting. In the well-kept and cultivated beach in Petrovac near Prijepolje for many years attractive events were held such as Diving and swimming for the honorable cross on Epiphany. On part from Priboj to Setihovo "Lim Biathlon", were held traditionally on some of the most amazing and beautiful cascades throughout the course with common name "Valine". After Valine, current spreads and flows into the Drina, this time as a part of the artificial lake at an altitude of three hundred meters. The main characteristics of all manifestation are continuity, good organization and safety at a high level for all participants. This enables gathering large number of recreationists, nature and sports fans. River Lim with its exploited potentials for development of nautical tourism contributes significantly to the economic development of cities that gravitate to the river, and also for the wider region.

Key words:

active vacation,
adventure,
friendship,
rafting,
security

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ИЗГРАДЊУ РАФТИНГ СТАЗЕ

др Жељко РАЈКОВИЋ¹
др Дарко МИТРОВИЋ¹
др Владимир МИЛЕТИЋ¹

¹Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

Почеци рафтинга као спорта везују се за 1989. годину и за прве организоване интернационалне трке у Русији. Убрзо је формирана Интернационална Рафтинг Федерација (ИРФ), и такмичења су се раширила широм света. Паралелно рафтинг као туристичка и рекреативна активност доживљава свој бурни развој. У првом налету откривају се бројне дестинације и локације са занимљивим и захтевним водотоцима, док каснија изградња мини и микро хидроелектрана значајно угрожава опстанак самог спорта и наведене активности. Рафтинг стаза се може посматрати као водени ток који погодује организацији такмичења по правилима ИРФ-а, али и као део тока који погодује рекреативним спустовима и нешто дужим туристичким рутама. При избору локације потребно је водити рачуна о протоку воде, њеној брзини, загађености, температури, ширини реке, дужини тока са интересантним буковима, тежини воде, повољном распореду лимана и препрека, стена, грана, кривина, каскада... Може се рећи да не постоји природна локација која би задовољила све критеријуме за изградњу рафтинг стазе, па се у различитим ситуацијама интервенише и то најчешће испуштањем воде из акумулација које су контролисане уставима, као и додавањем или уклањањем стена, да би се разбила монотонија или умањила опасност тока. Због лакшег манипулисања чамцима и људством пожељна је развијена саобраћајна инфраструктура, као и прилагођени прилази води. Прегледност стазе је пожељна како због фер суђења тако и због потенцијалних гледаоца, за које је потребно предвидети простор за кретање дуж целе стазе. Поред могућности фиксирања капија неопходно је направити прилазе, посебно до најопаснијих делова тока где је неопходно лоцирање спасилачких екипа. Удаљеност од кампа је значајна скоро као и распрострањеност мрежа мобилне телефоније и интернета. Све наведено потребно је извести уз минимални утицај на локални еко систем. Наведени критеријуми понекад се могу и занемарити, уз улагање додатних напора и специфичних интервенција. Опет, понекад су најбоље стазе карактеристичне управо по осујећењима које намећу рафтерима, и баш због тога остају у пријатном памћењу.

Кључне речи:
проток воде,
брзина воде,
инфраструктура,
безбедност,
атракција

CRITERIA FOR RAFTING COURSE CONSTRUCTION

dr Zeljko RAJKOVIC¹
dr Darko MITROVIC¹
dr Vladimir MILETIC¹

¹Faculty of sport and physical education, Belgrade, Serbia

Beginnings of rafting are connected to 1989. And for first international races organized in Russia. Soon after that International Rafting Federation (IRF) was organized, and competitions spread all over the world. Paralele with sport, tourist and recreational activities experienced its turbulent development. In the first wave, many destinations and locations with interesting and demanding streams could be discovered, while the subsequent construction of mini and micro hydropower significantly threatens the survival of the sport and the above activities. Rafting course could be understand as water flow which favors the organization of competitions by the rules of the IRF, but also as part of the flow that favors the recreational and a slightly longer travel routes. During location choosing, it is necessary to take into account the flow of water, its speed, pollution, temperature, length and width of the river flow, water weight, with interesting waterfalls, a favorable schedule of waves and eddies with obstacles, rocks, branches, curves, cascades ... It could be said that there is no natural location that fulfills all criteria's for building rafting course, so in some situation interventions are needed such as controlling water from accumulations made by artificial dams, and adding and removing rocs because of monotony or reducing danger. Manipulation of material and human resources requires developed traffic infrastructure and adopted approaches to water. Visibility over the course is desirable because of fair judging and also because of potential spectators, and they both need space for walking along the course. Besides possibility to fixate gates it is necessary to define extraction points in advance for rescue units near most dangerous part of the course. Distance from campus is important almost like prevalence network of mobile phone operators, with internet. All mentioned is needed to be done with minimum influence on local eco system. Mentioned criteria sometimes could be overruled, with additional efforts and specific interventions. Opposite of all criteria's, sometimes best courses are remembered in a pleasant way, because of characteristic frustration that are imposed to rafters.

Key words:
water flow,
water speed,
infrastructure,
safety,
attraction

ВЕЛНЕС ПРОГРАМИ КАО САСТАВНИ ДЕО ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ НА КРУЗЕРИМА

др Небойша ЙОТОВ

Национална Спортна Академия "Васил Левски", София,
България

Наутички туризам и wellness представљају хетерогену појаву савременог друштва и неке од најзначајнијих феномена XXI века. Повезаност здравља и наутичког туризма може се сагледати кроз призму примене разних здравствено-превентивних програма, који се спроводе на великим бродовима - крузерима. Здравље је један од најјачих мотива туристичког кретања. Због тога на прекоокеанским путничким бродовима - крузерима нуде примерене wellness програме. Ти програми су пре свега усмерени на превенцију, ублажавање и отклањање почетних функционалних сметњи. Програми за лепоту и здравље, СПА ритуали и релакс програми такође су веома присутни. Туристи - путници на крузерима захтевају темељан пакет услуга и примену савремене wellness и СПА технологије. Циљ овог рада је приказати алгоритам који се односи на моделовање СПА и wellness програма као и приказ пакета програма који се могу применити на крузерима. Wellness садржаји на бродовима имају значајну улогу као концепција новог приступа одржавању и унапређењу човековог здравља код туриста који имају специфичну улогу и представљају „активне трагаче за здрављем“.

Кључне речи:

наутички туризам,
wellness,
СПА,
пакет програми

WELNES PROGRAM LIKE PART OF TOURISTICS OFFER ON CRUISER SHIPS

dr Nebojsa JOTOV

National Sport Academy "Vassil Levski", Sofia,
Bulgaria

Nautical tourism and wellness represent heterogeneous concepts of contemporary society and one of the most significant phenomena of the XXI century. The connection between health and nautical tourism can be seen through the prism of the application of various preventive health programs which can be found on large ships - cruisers. Health is one of the strongest motives of the movement of tourists. Therefore, overseas ships – cruisers offer suitable Wellness programs. These programs are generally directed at prevention, diminishing and eliminating initial functional problems, beauty and health pregame, SPA rituals, relax programs etc. Tourists – travellers on cruisers, require an elaborate service package and the application of contemporary Wellness and SPA technology. This paper aims at showing the algorithm of SPA and Wellness programs modeling, as well as displaying the programs packages which are applicable on cruisers. Wellness offers on ships have a much significant role seen as a concept of a new approach in maintaining and improving health in tourists which have an specific role and represent "active health seekers".

Key words:

nautical tourism,
Wellness,
SPA,
package programs

УДК: 796.035:613

ОБАЛЕ АКВАТОРИЈЕ СРБИЈЕ, (НЕ)ИСКОРИШЋЕНИ КИЛОМЕТРИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ НАУТИЧКОГ КАМПОВАЊА

др Владимир МИЛЕТИЋ¹
др Жељко РАЈКОВИЋ¹
др Дарко МИТРОВИЋ¹

¹Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

Анализом хидролошке карте Србије као и прикупљених информација са терена, може се констатовати да наведена територија обухваћена широким појасом водених површина нуди неисцрпне могућности за развој наутичког туризма на овим просторима. Како би се могло у потпуности уживати у понуђеним природним лепотама које нису максимално искоришћене, а мирно стоје на располагању свим онима који имају прилаз са воде, потребно је испред свега познавање одређених наутичких активности (знање управљања моторним чамцем, знање технике веслања, једрења и сл.). Дуже кретање водом, захтева потребу за стационарање на одређеним позицијама предвиђеним за одмор. Корисно је напоменути факторе од којих зависи одлука за (при)стајање на одређеном месту: прво доступност простору са воде, процена простора на коме је могуће боравити (еколошко стање и безбедност). Ови услови су почетак који касније захтева рад на изградњи инфраструктурних објеката у функцији логора који може бити доступан свим посетиоцима на води (мокри чвор, место за одлагање отпада, место за спремање хране као и простор за поставку импровизованог смештаја и испред свега адекватан пристан са воде који ће омогућити безбедно осигуравање пловних објеката. Унапред треба размишљати да ли понекад обале зарасле у густу вегетацију могу бити савршено место за одмор и поставку, како сталних, тако и привремених наутичких кампова који су на располагању свим посетиоцима са воде. Постоје такви фасцинантни пејзажи понуђени од природе, а скривени од очију већине наутичара који често нису имали прилике да са обале посматрају воду и диве се овим лепотама. Било би корисно да неке од ових лепота буду подељене са другима у оквиру стратегије развоја наутичког туризма. Ова идеја такође нуди могућност запослења школованог кадра, који ће овакве кампове професионално водити и бринути се о гостима (логистика и организација боравка) како би они са собом понели феноменалне успомене и пожелели да се поново врате на оваква места којих има небројено и на жалост нису искоришћена у потпуности и на прави начин.

Кључне речи:
наутички туризам,
пристан,
организација,
инфраструктурни објекти,
логистика

COAST SERBIAN AQUATORY, (NON)USED KILOMETERS FOR THE IMPLEMENTATION OF NAUTICAL CAMPING

dr Vladimir MILETIC¹
dr Zeljko RAJKOVIC¹
dr Darko MITROVIC¹

¹Faculty of sport and physical education, Belgrade, Serbia

The analysis of the hydrological map of Serbia and the information gathered from the terrain, it can be concluded that that the territory covered by a broad belt of water surfaces, offers limitless possibilities for the development of nautical tourism in the region. To be able to fully enjoy the natural beautys offered that are not maximally utilized, a peaceful available to all those who have access to water, it is above all the knowledge of certain nautical activities (knowledge driving motorboat, knowledge of the techniques of paddling, sailing, etc.). The longer the movement of water, requires the need for deployment in certain positions laid to rest. It is useful to note the factors which determine the decision for (at) standing in a certain place: first the availability of space with water, assessment of the area in which it is possible to stay (ecological status and security). These conditions are beginning to work on the request later infrastructure construction of facilities used for the camp, which can be available to all visitors on the water (plumbing, waste disposal site, a place to store food and a place for setting improvised accommodation and above all an adequate harbor with water which will enable the safe provision of vessels. Advance to think that you sometimes coast overgrown with dense vegetation could be the perfect place to rest and setting to permanent and temporary camps nautical make available to all visitors to the water. There are such fascinating landscapes offered by nature, hidden from the eyes of the majority of sailors who often did not have a chance to watch from the shore the water and admire these beauties. It would be helpful if some of this beauty to be shared with others in succeeding within the strategy of development of nautical tourism. This idea is also offering employment opportunities trained staff who will professionally manage these camps and take care of the guests (logistics and organization of the stay) so that they bring with them a phenomenal memory and wished to come back to places like the countless and unfortunately are not been fully and properly.

Key words:
snautical tourism,
landing stage,
organisation,
infrastructure objects,
logistics

ОРГАНИЗАЦИЈА ОБУКЕ ЈЕДРЕЊА НА ДАСЦИ У ОКВИРУ НАУТИЧКИХ ЦЕНТРА

Драган НЕДЕЉКОВИЋ, професор
Средња школа ПТТ, Београд, Србија

Развијени наутички центри широм света у оквирима свог деловања подразумевају широк спектар понуде активности на води. Подразумева се, ако је наведена понуда активности из аранжмана богата, тада је центар јачи, а самим тим се могу задовољити потребе већине заинтересованих туриста за активним одмором. Када се разматра понуда, свакако се мора имати у виду обучено људство способно да пренесе знање на кориснике услуга. Умешни инструктори способни су за кратко време пружити максимум знања својим клијентима од почетника до потпуног осамостаљења као корисника одређених наутичких реквизита и пловила. Једна од спортских, наутичких активности визуелно изузетно атрактивна, али координацијски захтевна јесте једрење на дасци. Овај вид кретања по води првенствено захтева добру моторику, а осим тога и познавање техничке опреме као и природних појава, ветра и таласа. Инструктор једрења има задатак да објасни принципе по којима функционише даска са ригом и сурфером као јединственим биомеханичким системом који се креће захваљујући "погонској сили" ветра. Искуство и добра процена инструктора једрења на дасци могу олакшати процес обучавања, где ће уз помоћ адекватних метода и опреме што једноставније пренети знања, а самим тим оставити више времена сурферима које ће водити хватајући ветар на води. Основни предуслов поред техничких и људских ресурса за организацију обуке једрења на дасци на подручју наутичког центра јесте област у којој постоје предуслови за константна ваздушна струјања. Веома битне смернице за овај вид спортско-рекреативних активности јесте сазнање о географским и метеоролошким карактеристикама, које су од круцијалног значаја када се ради фаза планирања овог типа наутичких активности.

Кључне речи:
методика обуке,
даска,
риг,
ветрови,
сурфовање,
планирање

ORGANIZATION WINDSURFING TRAINING WITHIN NAUTICAL CENTERS

Dragan NEDELJKOVIC, professor
High School PTT School, Belgrade, Serbia

Developed nautical centers around the world in frames of its activities include a wide range of offers water activities. As stated offer activities from the rich arrangements, then the center of the stronger, and therefore can meet the needs of most stakeholders for active holidays. When considering the offer, definitely a must have in mind trained personnel able to pass the knowledge to service users. Skilled instructors are able in a short time to provide maximum knowledge to their clients from beginners to full independence, as a user of certain nautical equipment and boats. One of the sports, nautical activities visually very attractive, but difficult coordination eat windsurfing. This type of movement on the water primarily requires a good motor skills, and in addition to technical knowledge and equipment as well as natural phenomena, wind and waves. Windsurfing instructor has a duty to explain the principles by which the board operates with the rig and the surfer as a unique biomechanical system that moves thanks to the "driving force" of the wind. Experience and good judgment windsurfing instructor can facilitate the training process, where with the help of appropriate methods and equipment as simple transfer of knowledge, and thus leave more time to be implemented by surfers catching the wind on the water. The main prerequisite in addition to technical and human resources for the organization of training surfing on the nautical center is the area where there are pre-conditions for constant air flow. Very important guidelines for this type of sports and recreational activities is the knowledge of the geographical and meteorological characteristics, which are of crucial importance when it comes to the planning phase of this type of nautical activities.

Key words:
methodic of training,
surfing board,
rig,
wind,
surfing,
planning

УДК: 797.148.015.1

ДОСАДАШЊА ИСКУСТВА У ОБУЦИ НАУТИКЕ СТУДЕНАТА ФСФВ ИЗ БЕОГРАДА И ПРЕДЛОЗИ ЗА ЊИХОВО ПОБОЉШАЊЕ

др Красоменко МИЛЕТИЋ, (у пензији)¹
др Миломир ТРИВУН²

¹Факултет спорта и физичког васпитања, Београд, Србија

²Факултет физичког васпитања и спорта, Пале, Република
Српска, Босна и Херцеговина

Управљање моторним чамцем у рекреативне сврхе има дугу традицију на водама Србије. Познати су различити начини обуке за управљаче моторних чамаца, почевши од индивидуалних, преко повремених семинара у обуци, до семинара и обуке у стручним школама. На примеру Факултета спорта и физичког васпитања из Београда у оквиру предмета Активности у природи управљање или вожња моторних чамаца има традицију дужу од 30 година. Образовни услови временом су се побољшавали, ширио се програм, а студенти су били заинтересовани за ову активност. У почетку су ове активности биле факултативне, али су временом постале саставни део практичне наставе из наведеног предмета, који се реализовао у програму летњег логоровања. Првобитне активности биле су једноставније од вожње на безбедном делу акваторије, да би се касније прешло на комплетну вожњу од уласка у чамац, стартовања мотора, па до поступака пристајања, сидрења, привезивања. Временом су се студентима повећавали задаци у простору мера безбедности, основних правила навигације, технике вожње, веслања, пливања, пружања прве помоћи до показне вежбе вађења дављеника, прецизног приласка на води, бацања венца за спасавање - сигурносних плутајућих ужади и сл. Суштина обуке и оцењивања је да студенти схвате значај и вредност вожње моторног чамаца који би могао да се користи у пракси на скоро свим активностима на води где моторни чамац има велики значај (наутика, транспорт, спасилаштво, ескорт, пружање логистике, спортске трке, роњење, скијање на води и др.). Од предлога за мере побољшања требало би израдити адекватне тестове, искористити сарадњу са кровним институцијама за издавање дозволе за управљање моторним чамцем - Капетанијама (теоријски део), и ускладити препорука стручне литературе и као најважније униформисати праксу стечену на води.

Кључне речи:
програм обуке,
управљање,
моторни чамац,
тестови,
активности на води,
навигација

PREVIOUS EXPERIENCE IN NAUTICAL TRAINING STUDENTS OF SPORT FROM BELGRADE AND SUGGESTIONS FOR THEIR IMPROVEMENT

dr Krasomenko MILETIC, (retired)¹
dr Milomir TRIVUN²

¹Faculty of sport and physical education, Belgrade, Serbia

²Faculty of physical education and sport, Pale, Republica
Srpska, Bosnia and Herzegovina

Driving motor boat for recreational purposes has a long tradition on the Serbian water. Famous are the different ways of training for commander of motor boats, starting from the individual through periodic seminars in training, to seminars and training in professional schools. In the case of the Faculty of Sport and Physical Education in Belgrade within the subject Outdoor activities driving a motor boat has a tradition of more than 30 years. Educational conditions have improved, expanded the program, the students were interested in this nautical activity. At first these activities were optional, but they eventually become an integral part of the practical training of the above subject, which was implemented in the program summer camping. Initial activities were easier than driving in a safe part of the local waters, but later switched to a full ride from entering into the boat, the engine is started, and to methods of landing, anchoring, mooring. Eventually the students increased tasks in the area of security measures, the basic rules of navigation, driving technique, rowing, swimming, providing first aid to demonstration exercises removing drowning, precise approaching the water, throwing a wreath life raft - floating safety rope and the like. The essence of training and assessment is that students understand the importance and value of the driving motor boats that could be used in practice in almost all the activities on the water where the motorboat is of great importance (instrumentation, transport, safety, escort, providing logistics, sport racing, diving, water skiing, etc.). The proposal for the improvement measures should be developed adequate tests, coordination cooperation with the institutions for the issuance of a license to drive a motor boat - offices (theoretical part) and equalising recommendations for literature and the most important creating uniformity of practice lessons on the water.

Key words:
training,
management,
motor boat,
tests,
water activities,
navigation

ЕКОЛОШКА БЕЗБЕДНОСТ КАО ПРЕДУСЛОВ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАУТИЧКИХ АКТИВНОСТИ

Зорица ДАВИДОВИЋ, MSc¹
др Владимир МИЛЕТИЋ²

¹Pro OUTDOOR Team, Београд, Србија

²Факултет спорта и физичког васпитања, Београда, Србија

Када се говори о еколошкој безбедности испред свега се мисли на одсуство претњи, те могућих негативних импликација истих на сигурно извођење одређених наутичких активности и наравно, актера у њима, те истовремено избегавање негативних импакта одређених активности на природу. Будући да основни стандард еколошке безбедности подразумева право на сигурност, односно право на уживање у животној средини, као здравом окружењу, остваривање еколошке безбедности зависи пре свега о правилној поставци, која укључује извођења одређених предрадни у циљу елиминисања обостраних потенцијалних претњи. Основна карактеристика наутичких активности јесте да се одвијају у воденом амбијенту - океанима, морима, језерима и рекама. Поменуте акваторије су захтевније и "разуђеније" и у складу са тим неопходно је извршити обимније припреме у циљу заштите свих учесника уз одржање еколошког баланса. Анализом доступне литературе, као и теренским испитивањима, утврђено је да је код нас обезбеђивање и провера безбедности актера наутичких активности своди углавном на личну безбедност, не узимајући у обзир могуће негативне импликације услед неадекватног стања средине у којој се спроводе. Код нас, на жалост није установљена јасна стратегија, план, програм, али је и недовољно дефинисана одговорност надлежних служби, испраћених мањком стручњака који би ефикасно и безбедно могли вршити послове, а испред свега процену еколошке безбедности за наутичке активности и истовремено, процену еколошке безбедности за животну средину услед извођења наутичких активности. Овај рад треба да укаже на значај интердисциплинарног приступа у заштити животне средине и да се на основу конкретних примера изведу смернице које би обезбедиле базу за даље радове на сличним акваторијама. Рад је настао из потребе да се покаже значај и употребна вредност стечених знања из области наутичких активности у природи и њихова логична веза са осталим друштвеним делатностима, конкретно са заштитом животне средине, тачније узајамна повезаност између ове две наочиглед одвојене делатности. У раду ће бити приказан и практичан пример (санитарне) припреме акумулационог језера за одвијање наутичких активности у синергији са екологијом.

Кључне речи:

сигурност,
наутика,
акваторија,
еколошка обрада терена,
активности у природи

ENVIRONMENTAL SAFETY AS A PREREQUISITE FOR EXECUTION OF NAUTICAL ACTIVITIES

Zorica DAVIDOVIC, MSc¹
dr Vladimir MILETIC²

¹Pro OUTDOOR Team, Belgrade, Serbia

² Faculty of sport and physical education, Belgrade, Serbia

When we talk about environmental safety above all refers to the absence of threats and the possible negative implications of the same to the safe execution of certain maritime activities and of course, the actors in them and the simultaneous avoiding negative impact of certain activities on nature. Since the basic standard of environmental security includes the right to safety, and the right to the enjoyment of the environment, as a healthy environment, the realization of environmental security depends primarily on the correct setting, which includes the performance of certain preliminary work in order to eliminate the mutual potential threats. The main characteristic of nautical activity is to take place in the aquatic environment - oceans, seas, lakes and rivers. The mentioned aquatory are more demanding and "more distributed" in accordance with this it is necessary extensive preparations in order to protect all participants while maintaining ecological balance. The analysis of the available literature and field tests, it was found that in us securing and checking the security of maritime activities actors bring down largely to personal safety, not taking into account the possible negative implications due to inadequate state of environment in which they are implemented. In our country, unfortunately, has not established a clear strategy, plan, program, as well as insufficiently defined the responsibility of the competent services, followed by lack of experts who would be able to effectively and safely perform the duties, and above the all the assessment of environmental safety for nautical activities and at the same time, the assessment of environmental safety for the environment due to the execution of maritime activities. This paper should highlight the importance of an interdisciplinary approach to environmental protection and to be based on the specific case carry out policies that would provide a basis for further work on similar waters. The work arose from the need to demonstrate the importance and uses the acquired knowledge in the field of maritime activities and their logical connections with other social sectors, in particular the protection of the environment. Specifically correlation between these two seemingly separate activities. In the paper will be presented practical example (DHW) preparation of reservoir for reeling nautical activities in synergy with ecology.

Key words:

security,
nautica,
aquatory,
terrain ecological preparation,
outdoor activities

НАУТИЧКИ ПОТЕНЦИЈАЛИ РЕКЕ НИШАВЕ

др Звездан САВИЋ¹
др Никола СТОЈАНОВИЋ¹

¹Факултет спорта и физичког васпитања, Ниш, Србија

Нишава припада Црноморском сливу и улива се у Јужну Мораву код села Трупале код Ниша. Не спада у пловне реке, а била је пловна у време Турске окупације само једним делом свога тока. Извири у Бугарској, а протиче кроз Србију у дужини од 151 км. Има велики привредно-стратегијски значај, јер се долином Нишаве пружа међународни путни правац усмерен према Бугарској и Турској. Река Нишава се одликује композитном долином јер протиче кроз Белопааланачку, Пиротску и Нишку котлину и Сићевачку клисуру. Сићевачка клисура, представља богат туристички потенцијал Ниша и Србије, која због свог специфичног геоморфолошког облика пружа могућност за развој пловног туризма. Простире се од села Просек (низводно) и села Долац (узводно) и њена дужина износи 17 км. Клисура је подељена на две географске целине, горњу - Црнчанско-градиштански кањон, и доњу - Островичку клисуру. Горњи део је ужи и сличнији кањону (од Островице до Долаца), док је доњи (од Просека до Островице) са широким благим падинама. Црнчанско-градиштански кањон близу села Островице има велики хидропотенцијал, који се пре свега користи за наводњавање, лов, риболов и производњу електричне енергије. Овакви природни услови омогућају и развој одређених спортова на води: кајака, кануа, рафтинга, као и организацију туристичких регата. Манифестациони туризам сезонског карактера добија пун значај кроз тематске излете, једнодневне пешачке туре и обиласке околних манастира. Од већих такмичења на Нишави организују се такмичења од стране кајак-кану клуба „Гусар“ из Ниша, такмичења националног и међународног карактера у кајаку и кануу, Универзитетска, европска и светска такмичења, купови у рафтингу. Маја месеца сваке године организује се и „Нишавска регата“, спуштање различитим пловилима рекреативног карактера од Островице до центра града, која по својим карактеристикама спада у спортске манифестације сезонског карактера. С пуно права може се закључити да Нишава пружа изузетно добре услове за организацију и реализацију наутничког туризма од пролећа до јесени. То нас уједно подстиче да непосредним радом са студентима, кроз један вид интерактивне наставе организујемо, промовишемо и развијамо овакав вид боравка у природи. Овакво ангажовање ће свакако допринети популаризацији наутничког туризма код младих људи и на тај начин подстаћи их да проводе што је могуће више времена у прелепој природи овог краја.

Кључне речи:
долина Нишаве,
путни правац,
регата,
спортови на води,
настава

NAUTICAL POTENTIALS NISAVA RIVER

dr Zvezdan SAVIC¹
dr Nikola STOJANOVIC¹

¹Faculty of sport and physical education, Nis, Serbia

Nisava River belongs to Black Sea basin and empties into the South Morava River near the village of Trupale near Nis. Not listed in navigable rivers, but it was navigable during Turkish occupation and only at one part of its course. Originating in Bulgaria and flows through Serbia in the length of 151 km. It has a great economic and strategic importance, because the valley of the Nisava offers international travel route directed towards Bulgaria and Turkey. Nišava River is characterized by a composite valley as it flows through Bela Palanka, Pirot and Niš basins and Gorge. Gorge, a rich tourist potential of Nis and Serbia, which has its specific geomorphological forms provides an opportunity for the development of waterway tourism. It stretches from the village Prosek (downstream) and the village of Dolac (upstream) and its length is 17 km. The gorge is divided into two geographical units, the upper - Crncansko-Gradistanski canyon and lower - Ostrovica gorge. The upper part is narrower and more like Canyon (from Ostrovica to Dolac), while the lower (from Prosek to Ostrovica) with wide gentle slopes. Crncansko-Gradistanski canyon near the village of Ostrovica has great hydropower potential, which is primarily used for irrigation, hunting, fishing and the production of electricity. These natural conditions allow the development of certain water sports: kayaking, canoeing, rafting, organising tourist regatta. Event tourism seasonal character gets the full significance of the thematic tours, walking tours and day tours of the surrounding monasteries. From major competitions on the Nisava organized competition by kayak-canoe club "Gusar" from Nis, competitions of national and international character in kayak and canoe. University, European and world championships, cups in rafting. In May of each year is organized and "Nisavska Regatta", launching a variety of vessels and recreational character of Ostrovica to downtown, which by its specifications are among the sports events seasonal. With a lot of law can be concluded that Nisava provides extremely good conditions for the organization and implementation of nautical tourism from spring to autumn. It also encourages us to direct work with students, through a form of interactive teaching organize, promote and develop this kind of stay in the countryside. This involvement will contribute to the popularization of nautical tourism in young people and thus encourage them to spend as much time as possible in the beautiful nature of this region.

Key words:
Nisava valley,
travel route,
regattas,
water sports,
teaching

КАНАЛ ИРИ, ЈЕДАН У НИЗУ НАЈЛЕПШИХ КАНАЛА СВЕТА

др Зоран РАДМИЛОВИЋ, (у пензији)¹
инг Крста ПАШКОВИЋ¹

¹Наутичко удружење "Дунавски пропелер", Београд, Србија

После изградње канала у Европи: канал Du Midi у Француској (1681. године, дужине 241км), канала Темишвар-Клек у Банату (1718. године, дужине 70 км на Бегеју), Bridgewater канал у Британији (1769. године, дужине 66км код Манчестера), Великог Бачког канала (1793-1801. године, дужине 114 км) и маније изградње канала у Британији у периоду 1790-1810. године почела је градња Ири канала 1817. године, у држави Њујорк у САД. Изградња је завршена 26. октобра 1825. године. Овај датум се обележава као Дан канала. Осам година по свим временским условима канал су градили британски, немачки и ирски емигранти, углавном ручно и помоћу домаћих животиња миљу по миљу, од Бафала, града на Ири језеру до Елбанија (главног града државе Њујорк) на реци Хадсон, која се улива у Атлантски океан код Њујорка. Канал је дужине 363 миље (друмске) или 584км. Канал је у државном власништву (Canal Society of New York State). Он више нема економски и транспортни значај као у XIX и првој половини XX века. У раду су описане садашње активности које су усмерене на заштиту историјског каналског наслеђа, ревитализацији, обнови и развоју каналских лука, каналских стаза за бициклисте и пешачење, капацитета за рекреацију и приказивања и тумачења историје канала.

Кључне речи:

Дан канала,
Држава Њу Јорк,
изградња,
историјско наслеђе,
ревитализација,
историја канала

CHANNEL IRI, ONE OF MOST BEAUTIFUL CHANNEL OF THE WORLD

dr Zoran RADMILOVIC, (retired)¹
ing Krsta PASKOVIC¹

¹Nautical Association "Danube propeller", Belgrade, Serbia

After building chanells in Europe Canal du Midi in France (1681. length 241 km), chanell Timisoara - Klek in Banat (1718. length 70 km on river Begej), Bridge-water Canal in Britain (1769. length 66 km near Manchester), Large Backa channel (1793-1801. length 114 km) and action of building channels in Britain between 1790-1810, building of Iri channel began in 1817, is state of New York in USA. Building is finished on 26th of October in 1825. This date is celebrated as a day of channel. 8 years during all weather conditions channel was built by Britain, Germaine and Irish immigrants, mostly by their hands, and domestic animals, mile by mile, from Buffalo town on Iri lake to Albany (Capital of New York state) on river Hadson, which emarges in Atlantic ocean. Channel is 363 miles long (road) or 584km. Channel is in possession of state (Canal Society of New York State). Today It is not economic and transportation importance such as in XIX and first half of XX century. Article describes actual activities which are directed on preservation of historical channel heritage, revitalization, reconstruction and development, of channel ports, channel courses for bicyclists, and walkers, capacities for recreation and representation of channel history.

Key words:

Channel day,
State New York,
building,
heritage,
revitalisation,
channel history

УДК: 797.1(73)

КЉУЧАЛО МОРЕ, ПЛОВИДБА ЗА СЕЋАЊЕ У КИНЕСКОЈ ЏУНКИ

Едгар АУ¹

Драган ОБРАДОВИЋ²

¹Водени и шумски ресурси Кине, Сингапур

²Gage Technique, Bath, United Kingdom

Југоисточна Азија, хиљаде острва, спрудова, подморје још сложеније. Само тродимензионално сагледавање би могло да одговори зашто те воде неке племенске заједнице, скоро од милоште назову "кључала вода". Над морем Богови као у свађи, грме, махнито осветле простор муњом, широко, дуго светлећом сликом сабласних богом посађених стабала од воде до небеса. У сред гротла Божијег беса, невинно, споро, као да се некреће, омања, има и већих, "Кинеска џунка". Кроз шуму стабала муња, помало тромо врлуда, али плови. Ради потребе да облик пловила прихвати што је могуће више укрцане робе корито је морало бити помало трбушасто. У таквим кључалим водама, и ударима са свих страна, баш тај облик пловила искуство је показало, може, иако немирно, да се најбоље носи са елементима природе. Бити у џунки док се Богови срде, свакако се не заборавља. Слух непостојећи, пре притисак него звук, време сачињено од нестварно дугих блицева, светлећих као стабла широких муња. Џунка, Нојева Барка, остаде као љуска јајета, на врховима брда и понора кључалог мора. Памтим и памтићу тај прелепи приказ Џунке, производа људског искуства, брода који ми је може се рећи спасио живот. И коликим неизбројним још...

Кључне речи:

пловило,
пловидба,
корито,
роба,
море,
природа

BOILING SEA, SHIPING TO REMEMBER IN THE CHINESE JUNK

Edgar AU¹

Dragan OBRADOVIC²

¹Water and Forest Resources of China, Singapore

²Gage Technique, Bath, United Kingdom

Southeast Asia is famous because thousands of islands, spruce, with even more complex submarine. Only a three-dimensional look could answer why some tribal communities called those waters, with the name of "boiling water". Above the sea, the gods are quarreling, brightly illuminating the space with lightning, a wide, long, shining image of the ghostly planted trees from the water to the heavens by gods. In the midst of the ruthlessness of God's anger, innocent, slowly, like it is not moving, "Chinese junk". Through the woods of the lightning trees, it's a little sloppy, but floats. For the sake of the need, shape of the vessel is constructed to accept as much as possible the embankment of the goods. In such boiling waters, and strikes from all sides, precisely this form of vessel experience has shown, it can, although restless, be best dealt with the elements of nature. Being in the junk while the gods are bad, is surely unforgettable. Hearing non-existent, rather pressure than sound, time is made up of unrealistically long flashlights, shining like trees of wide lightning. The junk, Noah's Bar, remains like eggs shell, on the tops of the hill and the abbise of the sea. I remember and I will remember this beautiful scene of Junk, a product of human experience, a ship that can be said to save my life. And how many innumerable yet...

Key words:

vessel,
navigation,
trough,
goods,
the sea,
the nature

УДК: 797.1-992(510)

ОРГАНИЗАЦИЈА КОРПОРАТИВНОГ TEAM BUILDINGA, КРОЗ DRAGON BOAT АКТИВНОСТИ

Стефан МАЈСТОРОВИЋ
Драгон боат клуб "Стрибор", Београд, Србија

Драгон Боат је чамац који чине 20 веслача, бубњар и кормилар и који веслају како би прошли линију циља брже од других екипа. Чамци су богато украшени са главом змаја и репом, чиме доприносе јединственом спортском спектаклу на води. То је тимски спорт који у својој најчистијој форми спаја елементе снаге, брзине, усклађености и издржљивости. Од својих почетака у јужној Кини, Драгон Боат је данас најбрже растући интернационални тимски спорт на води. Сваке године трке и фестивали се одржавају широм света у Азији, Аустралији, Африци, Европи, Северној и Јужној Америци. Привлачност и лепота Драгон Боат-а је његова могућност да се прилагоди широком спектру људи, од почетника, рекреативаца, до врхунских спортиста. На почетном и рекреативном нивоу тимови се формирају са циљем социјализације, тим буилдинг-а и алтернативних видова рекреације, док се на такмичарском нивоу тимови формирају са јасним и примарним циљем постизања врхунских резултата и освајања медаља. Од 1991. године када је основана Интернационална Драгон Боат Федерација (ИДБФ), до данас, Драгон Боат заједница окупља више од 50 милиона чланова широм света. Трке Драгон Боат-а спадају у једну од најстаријих знаних форми трка чамаца, заступљеним на фестивалима и тркама широм света. Током свог развоја драгон боат се развио у различитим правцима и то у такмичарски, рекреативни, breast сапсер, универзитетско-школски, драгон боат особа са посебним потребама и корпорацијски. Т.Е.А.М. скраћеница значи: Together Everyone Achieves More! - Сви заједно можемо остварити више. Најважнији ефекти спровођења Драгон Боат team buildinga су повећање мотивације запослених, побољшање комуникације, повећање лојалности запослених, боља сарадња унутар компаније, разумевање важности учинка сваког запосленог, учење једних о другима, тачније о добрим странама и слабостима сваког појединца. У раду је описан и пример процедуре конкретне организације веслања у драгон боату по хронолошком реду.

Кључне речи:
спектакл на води,
тимски спорт,
фестивали,
социјализација,
организација,
веслање

ORGANIZACION CORPORATE, TEAM BUILDING, THROUGH DRAGON BOAT ACTIVITIES

Stefan MAJSTOROVIC
Dragon Boat Club "Stribor", Belgrade, Serbia

Dragon Boat is a boat made for 20 paddlers, a drummer and helmsman with a goal to cross a finish line before other crews. Boats are richly decorated with a dragon head and tail, thereby contributing to a unique sporting spectacle on the water. This is a team sport which in its purest form combines elements of strength, speed, endurance and compliance. Since its beginnings in South China, Dragon Boat is the fastest growing international team sport on the water, today. Every year races and festivals are held throughout the world in Asia, Australia, Africa, Europe, North and South America. The attractiveness and beauty of Dragon Boat is its ability to adapt to a wide range of people, from beginners, amateurs to top athletes. At beginners and recreational level, teams are formed with the purpose of socialization, team building and alternative forms of recreation, while the competitive level teams form with clear and primary aim of achieving top results and winning medals. Since 1991 when International Dragon Boat Federation (IDBF) was founded, until today, the dragon boat community gathers more than 50 million members worldwide. Dragon Boat Racing-a belongs to one of the oldest known forms of boat races, which are celebrated at festivals and races around the world. During its development dragon boat evolved in different directions such as: competition, recreational, breast cancer, University-School, dragon boat for people with special needs and corporate one. T.E.A.M. the abbreviation means: Together everyone achieves more! The most important effects of the implementation of the Dragon Boat Team Building is increasing employee motivation, improving communication, increasing employee loyalty, better cooperation within the company, understanding the importance of the impact of each employee, learning about each other, namely the merits and weaknesses of each individual. The article describes the procedure of specific organization in dragon Boat paddling under chronological order.

Key words:
spectacle on the water,
team sports,
festivals,
socialization,
organization,
rowing

УДК: 797.122.035

ОРГАНИЗАЦИЈА СПАСИЛАЧКЕ СЛУЖБЕ НА ТАКМИЧЕЊИМА У КАЈАКУ НА ДИВЉИМ ВОДАМА И РАФТИНГУ

Дејан ПУЗОВИЋ¹
Урош ПУЗОВИЋ¹
Алекса НОВАКОВИЋ¹

¹Рафтинг клуб "Еко Лим", Прибој, Србија

У раду је објашњен начин функционисања спасилачке службе на дивљим водама. Дате су прецизне процедуре на примерима Европског првенства у рафтингу 2015. године на Врбасу у Бања Луци. Спасилачки тимови су засновани на међусобној подршци чланова, великом броју заједничких тренинга, припрема и планова како би спречили лоше перформансе. Знање и искуство, стечени кроз бројне обуке, специјализације и акције на води, повезани са добром физичком формом, представљају основу за успешно дејствовање. Познавање хидрологије, односно препознавање терена, ближе „читање воде“ поред горе наведених фактора, је један од најбитнијих за добру организацију на води. Основни елементи те организације су позиционирање и комуникација оперативних јединица, које су у нашем случају представљали тимови на води (два кајакаша, чамац R4 и два катаraftа) и копну (35 спасилаца са ужадима и додатном опремом). На такмичењу безбедност самих учесника треба да буде на првом месту, тако да у организацији и планирању посебно треба обратити пажњу на тај аспект, како би се предупредили нежељени сценарији. Акценат је стављен на употребу сигурносне опреме, као и поштовање одлука организатора ради смањења ризика. Приказани су и целокупни план и програм спасилачких служби, као и формације и методе деловања које су коришћене током такмичења.

Кључне речи:
безбедносне мере,
заштита такмичара,
прва помоћ,
спасилачки тим

ORGANIZACION RESCUE SERVICES AT COMPETITION IN WHITE WATER KAYAKING AND RAFTING

Dejan PUZOVIC¹
Uros PUZOVIC¹
Aleksa NOVAKOVIC¹

¹Rafting Club "Eko Lim", Priboj, Serbia

The article explains functioning of emergency services on the white waters. Precise procedures are given regarding examples of the European Rafting Championship in 2015 on the river Vrbas in Banja Luka. Rescue teams are based on mutual support of members, a large number of joint training, preparation and plans to prevent poor performance. The knowledge and experience gained through numerous training, specialization, and the action on the water, connected with the good physical condition, are the basis for successful rescuing. Knowledge of hydrology and terrain recognition, closer to "read the water" in addition to the above factors, it is one of the most important for good organization on the water. The basic elements of these organizations are positioning and communication of operational units, which are represented in our case with teams on the water (two kayakers, boat R4 and two cataracts) and land (35 rescuers with ropes and accessories). At the competition the security of the participants should be in the first place so that in the organization and planning of special attention should be paid to this aspect, in order to prevent unwanted scenarios. Emphasis is placed on the use of safety equipment, as well as respect the decision of the organizers to reduce the risk. Total curriculum rescue services are shown, as well as the formations and operation methods that were used during the competition.

Key words:
security measures,
protection of competitors,
first aid,
rescue team

УПОРЕДНА АНАЛИЗА НАУТИЧКИХ ПОТЕНЦИЈАЛА ГРАДА ЧИКАГА И БЕОГРАДА

Игор МИХАИЛОВИЋ, MSc¹

Никола МИХАИЛОВИЋ²

¹Београд, Србија

²ПЛТ, Чикаго, САД

Тема предавања се бави анализом наутничких потенцијала града Чикага и Београда, као и могућношћу искоришћења истих. Величина језера Мичиген нуди велики потенцијал за развој наутничког спорта који је у великој мери искоришћен, док су потенцијали Београда у том смислу мањи, али оно што се нуди од стране природе је недовољно искоришћено. „Забавно језеро“, како зову Мичиген, је неупоредиво веће од Савског језера, па се може мерити са током Дунава и Саве заједно. На њему је понуда широког спектра - од веслања, кајака, кајака на брзим водама, парасаилинга (вуча падобрана), скутера, скијања на води, камповања, пецања и др. У Београду на Савском језеру је скромна понуда боравка на води у или на пловилима, па се у предавању истиче могућност проширења понуде по угледу на језеро Мичиген. Такође, Београд има на Сави и Дунаву у понуди само две веслачке туре: тура 6 мостова и тура око Ратног острва. Истиче се потреба за проширењем понуде. Акцент је стављен и на европске примере развоја и доступности рекреативног спорта широј популацији, а у сврху очувања здравља и превентивног деловања. У објашњењу веслачких тура у Београду се приказује кратка анализа обуке самог веслања које је обавезна за сваког почетника (улазак и излазак из чамца, одгуривање од обале, положај тела, држање правца, скретање, плат позиција).

Кључне речи:

понуда,
неискоришћени потенцијали,
наутички туризам,
спортови на води,
туре на води,
језеро,
река

COMPARATIVE ANALYSIS OF NAUTICAL POTENTIAL CITY CHICAGO AND BELGRADE

Igor MIHAILOVIC, MSc¹

Nikola MIHAILOVIC²

¹Belgrade, Serbia

²PLT, Chicago, USA

The theme of this work deals with the nautical potential of the city of Chicago and Belgrade, as well as the possibility of utilization of the same. Size of Lake Michigan offers great potential for development of nautical sport that is largely used while the potentials of Belgrade in this regard smaller, but what is offered by nature is underutilized. "Funny lake," as they call Michigan, is incomparably greater than the Sava Lake, nor can it be measured to the Danube and Sava together. On it offers a wide spectrum - from paddling, kayak, canoe kayak, parasailing (parachute pulled), watercraft, water skiing, camping, fishing and others. In Belgrade, the Sava Lake is modest offer of stay on the water or on the boats, but in the lecture highlights the possibility of extending the offer modeled on Lake Michigan. In addition, Belgrade has on the Sava and Danube offered only two rowing tour: Tour 6 bridges and tours around War Island. The need to extend the offer. Emphasis is placed on European examples of development and availability of recreational sports to the general population, and in order to preserve health and preventive action. In explaining rowing tour in Belgrade shows a brief analysis of the rowing training that is mandatory for every beginner (entry and exit from the boat, pushing from the shore, posture, tracking, cornering, side position).

Key words:

offer,
unused potentials,
nautical tourism,
water sports,
tours on water,
lake,
river

УДК: 797.1(73):797.1(497.11)

КЉУЧНЕ РЕЧИ KEY WORDS

wellness wellness,
авантура adventure,
авантуризам adventurous,
авантуристички туризам adventure tourism,
академско веслање academic rowing,
акваторија aquatorium,
активан одмор active vacation,
активности на води water activities,
активности у природи outdoor activities,
архитектонско наслеђе architectural heritage,
атракција attraction,
безбедносне мере security measures,
безбедност security,
брзина воде water speed,
веслање rowing,
веслачка техника rowing technique,
ветрови winds,
вода water,
Воден Voden,
водни ресурси water resources,
вожња driving,
Дан канала Channel day,
даска surfing board,
датуми dates,
долина Нишаве Nisava valley,
Држава Њу Јорк State New York,
Дрина Drina,
дружење friendship,
Дунав Danube,
духови ghosts,
духовно здравље spiritual health,
душа soul,
еколошка обрада терена terrain ecological preparation,
заштита такмичара protection of competitors,
изградња building,
имплементација deployment,
информисање information,
инфраструктура infrastructure,
инфраструктурни објекти infrastructure objects,
исплативост profitability,
историја канала channel history,
историјско наслеђе heritage,
Јанг Це Yangtze,
јахте yachts,
једрилице sailing boats,
језеро lake,
кајак и кану на мирним водама kayak and canoe in flat waters,
кањонинг kanyoning,
карактеристике терена terrain features,
комерцијална употреба commercial use,
координација институција institution coordination,
корито trough,
култ cult,
логистика logistics,
Мала Комарница Mala Komarnica,
маркетинг marketing,
материјални фактор material factor,
међународна овлашћења international powers,
методика обуке methodic of training,
методологија тренинга methodology of training,
митологија mythology,
море the sea,
морнаричке вештине naval skills,
моторни чамац motor boat,
навигација navigation,
надморска висина altitude,
настава teaching,
наутика nautica,
наутички авантуризам nautical adventure,

наутички туризам nautical tourism,
неискоришћени потенцијали unused potentials,
обука training course,
окружење environment,
организација organisation,
пакет програми package programs,
паралелни спринт parallel sprint,
пејзажне вредности landscapes values,
планирање planning,
пловидба за разоноду pleasure sailing,
пловидба ноћу sailing at night,
пловидба navigation,
пловило vessel,
поморски народ maritime nation,
понуда offer,
потенцијал potential,
прва помоћ first aid,
превенција prevention,
природа the nature,
пристан landing stage,
програма обуке training,
пропаганда propaganda,
проток воде water flow,
процедура procedures,
процедуре на терену procedures on terrain,
путни правац travel route,
путопис travelogue,
рафтинг rafting,
ревитализација revitalisation,
регата regattas,
река river,
рекреација на води recreation on the water,
рекреација recreation,
рестаурација restauration,
риба fish,
риг rig,
роба goods,
родноверје Slavic neopaganism,
садржаји content,
Света вода Holy water,
сигурност safety,
скипер skipper,
социјализација socialization,
СПА SPA,
спасилачки тим rescue team,
спектакл на води spectacle on the water,
тимски спорт team sports,
сплаварење floating,
спорт sport,
спортови на води water sports,
спортски објекти sports venues,
сурфовање surfing,
такмичење competition,
тактика tactics,
телесно здравље body health,
тестови tests,
технички услови technical terms,
Тиса Tisa,
тренинг training,
тура tour,
туре на води tours on water,
управљање management,
услови conditions,
услуге services,
учесници participants,
фестивали festivals,
физичко вежбање physical exercise.

ГЕНЕРАЛНИ ПОКРОВИТЕЉ
1. ИНТЕРНАЦИОНАЛНЕ НАУЧНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ
ИЗ ОБЛАСТИ НАУТИКЕ "ВОДЕН 2017"

ЕКОЛОШКО СПОРТСКИ ПОКРЕТ "Т Р Н" НВАЉИЦА
ЕКОЛОГИЈА, ТУРИЗАМ, РЕКРЕАЦИЈА, НАУКА И СПОРТ

ekod
programi zaštite životne sredine

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије, Београд

797.1(048)(0.034.2)
338.48(26)(048)(0.034.2)
656.6(048)(0.034.2)

ИНТЕРНАЦИОНАЛНА научна конференција из области наутике "ВОДЕН" (1;
2017; Београд)

Књига сажетака [Електронски извор] / 1. интернационална научна
конференција из области наутике "ВОДЕН 2017" [одржане у Београду у
оквиру 39. Међународног сајма наутике, лова и риболова у периоду од
09. до 12.IV 2017. године] = Book of Abstracts / [1st] International Nautical
Scientific Conference [ВОДЕН 2017], [within] 39. International Nautic, Hunting
and Fishing Fair;

[главни уредници Жељко Рајковић, Владимир Милетић]. - Београд:
Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду,
2018 (Београд : Ардифо). - 1 електронски оптички диск (CD-ROM); 12 cm
Системски захтеви: Нису наведени. - Насл. са насловне стране документа. -
Текст на срп. и енгл. језику. - Тираж 30.

ISBN 978-86-89773-34-7

1. Међународни сајам наутике, лова и риболова (39; 2017; Београд)

а) Наутика - Апстракти б) Наутички туризам - Апстракти
COBISS.SR-ID 266710796

ISBN 978-86-89773-34-7

9 788689 773347

...И Дух Божји дизаше се над водом...

*Danube Propeller
Pro OUTDOOR Team
Сајам наутике, лова и риболова
Стручни часопис "Повратак природи"
Inland Waterways International, Great Britain
Факултет спорта и физичког васпитања из Београда
Факултет спорта и физичког васпитања из Лепосавића
Школа за бродарство, бродоградњу и хидроградњу, Београд*